

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 10 - 101. ÅRGANG
25.AUGUST – 08.SEPTEMBER 2015

PSTEREO: Vi tok med Aurora på rotur

NATTENS HELTER: Vi ble med
ut i natten med faddervaktene

BRANNFELLER: Nella og
Gaute opplevde marerittet

Under Dusken

REDAKSJON

FUNGERENDE REDAKTØR UNDER DUSKEN
Miriam Finanger Nesbø - Tlf: 97647426
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Synne Hammervik - Tlf: 95520352
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Martha Holmes nyhetsredaktor@studentmediene.no

POLITISK REDAKTØR
Kristian Aaser politiskredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Kristian Gisvold reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Mathias Kristiansen kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Jahn Ivar Kjølseth

MUSIKKREDAKTØR
Eirik Angård

FOTOREDAKTØR
Anniken Larsen fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Andrea Gjerde grafisksjef@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Ingrid Skogholt

DAGLIG LEDER
Mikkel Bolstad Dæhli - Tlf: 92883089
dagligleder@studentmediene.no

DESK
Finn Brynestad (sjef), Signe Karmhus, Emil Flakk, Linn Danielsen
Evjemo, Anders Päsche

JOURNALISTER
Jahn Ivar Kjølseth, Kamilla Hobber, Eirik Angård, Tonje Jakobsen,
Johannes Jystad, Benedict Javorovic, Emma Radlie, Ingrid Domben,
Maren Kronlund, An Nguyen, Kaia Sørlund, Kristian Aaser, Emil Flakk,
Tore Becker, Martha Holmes, Nora Rydne, Anette Sivertstol, Martha Holmes,
Kristian Aaser, Håkon Pedersen, Espen Brevik, Ludvig Furu, Kristoffer Aase,
Eirik Angård, Karoline Jensen, Erik Lundgrenn, Peter Wallumrød, Vilde Boberg
Svineng, Ulrik Halmøy, Karina Solheim, Are Furubotn, Prathesh Thamothar-ampillai,
Henrik Delsbek, Angelica Bruntveit

FOTOGRAFER
Hans Fredrik Sunde, Eirik Åsheim

ILLUSTRATØRER
Christian Høkaas (sjef), Iria Samuelstuen, Camilla Dahlstrøm, Katrine Gunnulfsen,
Malin Hellem

GRAFIKERE
Andrea Gjerde, Anne Garvoll, Yordana Jakobsen, Ingvald Olausson

KORREKTUR
Anders Päsche (sjef), Finn Brynestad, Jens Erik Vaaler, Ingrid Domben

FORSIDE
Anniken Larsen

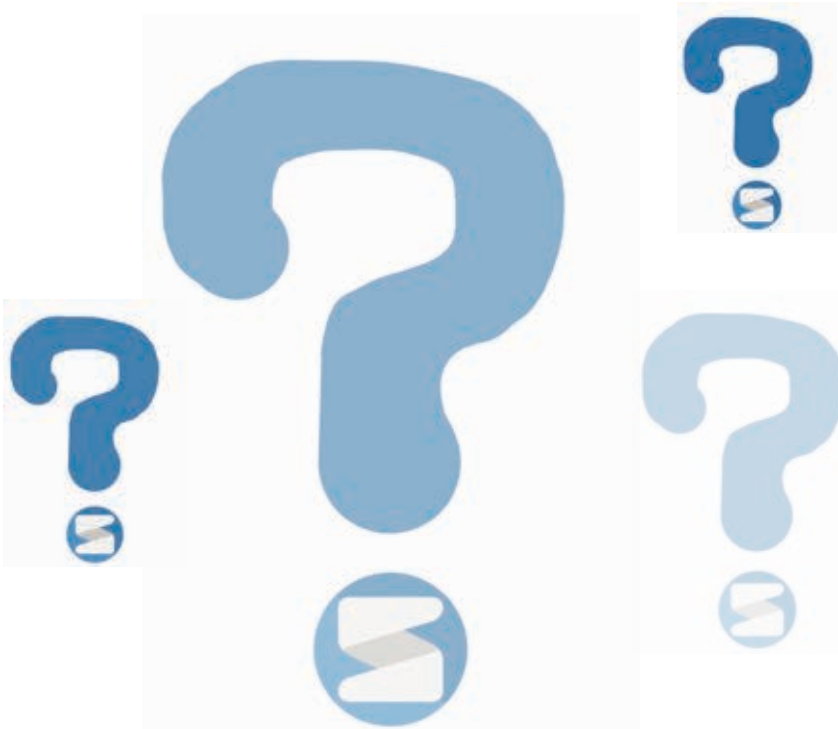
SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studentar, utgjeve av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten for god presseskikk. Dei som tykkjer det vi skriv om dei er ugrielt, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/underdusken

@UnderDusken

Illustrasjon: Christian Høkaas

LEDER

Studentmedienes framtid

I denne utgaven av Under Dusken snakker vi utad om noe vi har snakket mye om innad. Vi, Studentmediene i Trondheim AS, skal etter all sannsynlighet endre vår eierstruktur. En eller flere eiere, aksjeselskap eller ikke.

Vi har for fullt satt i gang produksjonen etter sommerdvalen, og velger nå å skrive en informerende artikkel om eiersituasjonen. Vi har vært gjennom mange spørsmål og diskusjoner rundt vårt eierskap, men samtalene rundt hvorvidt vi skal dekke saken står fram som en av de vanskeligste. På den ene siden sto usikkerheten og bekymringen for om en dekning av saken ville påvirke oss negativt, både når det gjelder resultatet av eieromstrukturering, men også opp mot Samfundet. På den andre siden av diskusjonen sto det viktigste vi har: pressefriheten.

Våre eiere (SiT og Samfundet) har hatt et vanskelig samarbeid. Styreleder Bjørnar Kvernvik trakk seg fra sitt verv for Studentmediene i Trondheim AS i mai, på grunnlag av at han følte dialogen om ny aksjonæravtale ikke førte

noen vei. Eiernes ubeslutsomhet har i stor grad gått ut over oss, og virker å være hovedgrunnen for at vi nå mest sannsynlig vil bli stående med Samfundet som eneeier.

Over 250 frivillige jobber for Studentmediene, og det har vært kjedelig og direkte ubehagelig å oppleve at eierne våre sitter på hver sin side av bordet uten at det føltes som om noen snakket vår sak. Vi tror at både SiT og Finansstyret ved Samfundet bryr seg om oss, men de har vist det på en rar måte. Fram til nå har det vært stor usikkerhet rundt hvordan Studentmediene vil se ut når aksjonæravtalen går ut i desember. Vi har selvsagt kjent på usikkerheten en annen økonomisk virkelighet vil bringe, og hvordan én eier, kontra to, vil påvirke oss. Men det er én ting som også er sikkert. Og det er at vi ikke kommer til å forvinne. Produksjonen stopper ikke. Alt vi gjør, og alt vi er, vil fortsette.

MIRIAM FINANGER NESBØ

Fungerende redaktør,
Under Dusken

SYNNE HAMMERVIK

Ansvarlig Redaktør,
Studentmediene i Trondheim AS

Illustrasjon: Katrine Gunnulfsen

LSD til folket?

LSD kan være svært nyttig som psykologisk behandling av angst, depresjon og avhengighet. Men det er også ulovlig i Norge.

NYHETSKOMMENTAR

MARIUS DREIER FLATÅS

Journalist

«**LSD til folket**» var budskapet da forskerparet Pål-Ørjan Johansen og Teri Krebs gjestet Samfundet og Storsalen lørdag 22. august. Forskerne har fått mye oppmerksomhet, og motstand, for sitt engasjement og sin forskning på det psykedeliske stoffet LSD. Frittalende utspill om et ulovlig stoff har skapt hodepine for NTNU, universitetet hvor forskerne tidligere hadde sitt virke. Det er imidlertid ikke noe nytt at psykologer fatter interesse for stoffet. Det ble utført en rekke studier på LSD på 60-tallet. Harvard-psykologen Timothy Leary eksperimenterte fritt med LSD, og ble en av hippie-heltene. LSD-ens høytid endte da president Richard Nixon beskrev Leary som «USAs farligste mann», og deretter kriminaliserte LSD. De siste

årene har imidlertid LSD opplevd en renessanse i forskningsverden. De to norske forskerne kjemper samme kampen mot det politiske etablissementet som Leary, men de har også et betydelig mer solid vitenskapelig belegg for sin LSD-entusiasme. Men hva er egentlig greia med LSD?

LSD ser ut til å ha et stort terapeutisk potensial. Mennesker som har erfaring med stoffet rapporterer om dypt meningsfulle og åndelige opplevelser. Man ser seg selv og naturen på en ny måte, og man ser sin egen eksistens i et større perspektiv. Det er i denne konteksten Teri Krebs og Pål-Ørjan Johansen har argumentert for bruk av LSD i psykologisk behandling, og en legalisering av stoffet. Forskerne fikk overskrifter verden over da deres forskning viste at mangeårige alkoholikere hadde sluttet å drikke tvert, etter en dose LSD. Rent risikomessig skal peanøttspising og fotballspilling være farligere aktiviteter enn en liten tur på syre.

Tidligere i sommer var Teri Krebs og Pål-Ørjan Johansen imidlertid ute i hardt vær. Forskning, no beskyldte forskerparet for å ha unnlat å publisere forskningsresultater som ikke støttet deres politiske syn. Slik ble det satt spørsmålsteget rundt forskernes objektivitet. Styres deres agenda virkelig av forskningsmessig evidens, eller er det

en sterk politisk overbevisning som forutsetter forskningsresultatene deres? Sannheten er nok at det er sjelden tidsskrifter ønsker å publisere resultater som ikke viser positive funn. En annen mini-skandale rundt forskerne handlet om deres tilknytning til NTNU. I sine mediale utspill har de titulert seg som forskere ved NTNU, selv om deres oppdrag ved universitetet var avsluttet. Ble NTNU misbrukt av forskerne i et forsøk på å legitimere deres narkotika-aktivisme? Muligens. Likevel er den kanskje største skandalen at NTNU endret en gammel pressemelding fra 2013, fra å omtale forskerne som «ansatte ved NTNU» til «tidligere ansatte». Etter alt å dømme en desperat sensur i den politiske korrekthetens navn.

Narkotika-betegnelsen har en sterk diskursiv kraft, og merkelappen narkotika gjør forskning på LSD umiddelbart kontroversielt. Man burde ha en viss kritisk distanse grunnet forskerparets politiske standpunkt, men det glade budskap disse LSD-evangelistene forkynner er inntil videre svært interessant. LSD til folket? Jeg tenker nei. Men å unnlate å forske videre på et stoff, som ifølge den amerikanske psykiatieren Roland Griffith har gitt 70 prosent av dem som har tatt det, en av livets mest meningsfulle opplevelser – ja det ville være ganske «far out, man»!

SIDEN SIST

Miljøpartiet går imot lavere standard på studentboliger

Forbrukerrådet og NSO ønsker lavere krav til utsikt og lydnivå for studentboliger, slik at man får bosatt flere. Tomtene det er snakk om å bygge ut har dårlig utsikt, og en del støy og trafikk, men er ofte nær utdanningsinstitusjonene. FrPs Willy Amundsen er enig i at kravene må endres.

– Det å regulere for spesielle brukergrupper, som studenter, er umulig etter dagens lovverk. Vi har et likebehandlingsprinsipp som har blitt fulgt i alle år, som kan sette spørsmålsteget ved om dette er rett framgangsmåte, sier han til Universitas.

De grønne i Oslo er enige i at studentboliger bør gjøres til et eget arealformål i plan- og bygningsloven, men tror ikke at kvaliteten på byggene må ofres for kvantitet. Derfor ønsker MDG nå å gi ellers dyre tomter gratis til samskipnaden, i tillegg til å bygge miljøvennlige hus med lavere energibehov til Oslos studenter.

Kilde: Universitas

Pakker ved for 240 000 kroner

Under Dusken har tidligere skrevet om studentbedriften Vepak som vant 330 000 kroner på Live Crowdfunding Experience under Technoport i mars. Studentene har laget en maskin som pakker ved i førtiliters-sekker fem ganger fortere enn måten ved pakkes på i dag. Nå har de solgt sin første maskin til et svensk firma, for 240 000 kroner. Norske bedrifter har også vist interesse for gründernes prosjekt.

– Vi tok en runde blant vedprodusenter på Østlandet i sommer, blant annet til Jeløy ved i Moss. Responsten er upåklagelig. Faktisk er det slik at de som har sett på maskina tidligere nærmest tar over jobben med å forklare og demonstrere, og det tyder jo på at de liker det de har sett, uttalte daglig leder Ole Holtet til landbruksfagbladet Bedre Gardsdrift.

Kilde: Bedre Gardsdrift

UiO–personnumre åpent tilgjengelig på nett

Studenter som leverte oppgaver til UiO etter 31. oktober 2014, har fått sine personopplysninger publisert på universitetets nettsider. Dette har vært åpent tilgjengelig i et halvt år før feilen ble oppdaget. Universitetet forklarer i en pressemelding at dette skyldes en feil i UiOs kildekode.

– Vi beklager den situasjonen som har oppstått, og jobber nå for å forhindre at noe slikt skal kunne skje igjen, sier universitetsdirektør Gunn-Elin Bjørneboe til Universitetsavisa.

Kilde: Universitetsavisa

ARKIVFOTO: Katinka Goffin

Flertall for ansatt rektor

37 av 55 høringsinstanser støtter regjeringens forslag om at ansatt, ikke valgt rektor, skal være normen i universitets- og høyskolesektoren. Flere forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven ble sendt ut 29. juni, med høringsfrist 15. august. 13 av høringsinstansene uttrykte frustrasjon over den korte fristen, og flere har på grunn av dette ikke tatt stilling til endringene. Det ble blant annet foreslått at man skal kunne endre modell for ledelse ved alminnelig flertall, ikke flertall som det er i dag. Det sistnevnte har møtt stor motstand.

Kilde: Khrono

MIN LINJEFORNING - JANUS

Innspurten i faddervekene skal til å starte, og med fulle dager og lite tid til overs inviterar linjeforeininga Janus Under Dusken like så godt på fest. Internfesten Woodøk arrangerast for andre år på rad, og live-band i Kjelkantina på Gløshaugen med hippiekledde indøkerar er snart ein tradisjon.

Janus er både ein gresk gud og, kanskje viktigare, linjeforeininga for Industriell økonomi og teknologileiing.

– Guden Janus har to ansikt, og namnet vårt viser til at utdanninga gir innsikt inn i to ulike verdenar. Vi blir tosidige, og dekker både økonomi og teknologi, seier Amanda Lange som er redaktør for Januscript.

Janus er ei av tre linjeforeiningar for studentane på Indøk, og har ansvaret for det sosiale miljøet.

Ho er eldre enn antatt, og skal feire 30-års jubileum dette året med storfest på våren. Dei to andre foreiningane er Bindeleddet, som står for bedriftskontakta, og ESTIEM som driv med internasjonalt samarbeid.

Børsfest

Janus har tatt bra ansvar for sosialt miljø, og blant tilboda er det heilt nyoppstarta Indøk ølbryggjarlaug, Indøl. Dei har òg idrettsforeining, både manns- og kvinnekor, og eiga avis. Kjelleren, som tidlegare berre var kjent som Indøk-kjelleren, skal ha namnefest i haust og blir døpt Børsen. Den har dette til felles med den kanskje største festen linjeforeininga kan skilte med, Børsfesten.

– Den er det arrangementet som samler flest

mogleg frå studiet vårt, og alle klassetrinn er representert. Det er børs-inspirert utledning og prisane i baren skal følgje børsindeksen gjennom historia. Til dømes kan ein under krakket i 1929 få ei øl for ein femmar, mens det seinare er dyrare, fortel Januscriptredaktøren.

Inn i varmen

Fadderperioda går mot slutten, med nyval av delar av styret som siste post. Opptaket til Janus er fyrst seinare på hausten, og er ingen løyndom i denne linjeforeininga, men eit godt kjend rebusløp.

Avsluttinga er symbolsk, med eit løp opp ein bakke og inn i armene på den ventande Janusgudinna på toppen.

Tekst: Tora Olsen Martinussen

Akademisk knallhaust for NTNU

NTNU-tilsette vinn prisar, reiser ifrå resten av Norden og et lunsj med Europas mektigaste næringsminister.

Det var store forventingar til rankinghopp for NTNU etter at Moser-paret fekk sin Nobelpris i medisin for 2015, den såkalla Moser-effekten. No kan det sjå ut som matematikarane til og med overgår forventingane i den nyaste Shanghai-rangeringa, som måler kvaliteten på mellom anna matematiske fag og datateknikk: Miljøet er sterkare enn nokon gong, og blir no av rankingen rekna for å vera mellom dei 51-75 beste i verda i matematikk. Her er NTNU åleine i Norden, i godt selskap med universitet som franske Ecole Polytechnique og King's College i London.

Rangeringsstiginga kjem i etterkant av hellet med QS-rangeringa i vår, kvar NTNU mellom anna kunne skilte med eit arkitekt- og byggmiljø i verdsklasse, mellom dei 51 til 101 beste i verda.

Anna godt nytt er at heile to med NTNU-utdanning reiser til det eksklusive Heidelberg Laureate Forum,

mellom dei stipendiat Mathias Nikolai Arnesen. Han er også invitert til ein uformell lunsj med Sigmar Gabriel, Merkels næringsminister. Dette melder Universitetsavisa.

Prisdryss har det også vorte. NTNU-forskarane Steinar Engen, Russel Lande og Bernt-Erik Sæther får prisen Wildlife Publication Award 2015, melder Universitetsavisa. Prisen får dei for ein evolusjonærteoretisk artikkel i The American Naturalist frå 2014. Sæther er populasjonsøkolog og gråspurvekspert, og vart leiar for det fyrste Senteret for framifrå forskning (SFF) ved NTNUs fakultet for naturvitenskap og teknologi. Også matematikaren Engen har arbeidd ved SFF-et, og vant saman med Sæther Norges Forskningsråds pris for fremragende forskning i 2013. Lande er professor II ved Institutt for biologi.

Kilde: Universitetsavisa

ARKIVFOTO

UD For

100 år siden:

Vi maa stoppe litt summe os. Det er nødvendig at tænke over om det er heldig at samfundet til stadighet holdes i unidenhet om finanserne og deres forvaltning, og det er nu nædvendig mere end nogensinde at ta et skippertak.

50 år siden:

Hva skjedde i Studentersamfundet siste lørdag? Var vi vitne til regelrett brudd på Studentersamfundets lover, en bevisst blindhet for eksisterende og gjeldende paragrafer som kunne gjøre det mulig å forandre de nåværende lovene på vesentlige punkter?

25 år siden:

En øransakelig skjebne, – utestentk fra ønsket studiested, – arbeidsledig, rotløs eller drømmende. Velkommen skal du være. Velkommen til «skolen», studentsamskipnaden og Norsk Studentunion; tre av organene som vil forfølge deg resten av din studietilværelse.

Husk studentbevis!

STUDENTDAG

Lørdag 19. september

SIRKUS

Gullsiansen med

Magnus Devold

Studentrabatter show & konkurranser

SERVICEYRKER: Arbeidstidene i servicenæringen passer ofte best med studentenes timeplan.

- Har nesten ikke sjangs

NSO mener det er synd norske studenter er avhengige av å ha deltidsjobb.
- Ikke urimelig arbeidsmengde, sier NTNU-professor.

TEKST: **Kaia Sørland** ARKIVFOTO: **Katinka Goffin**

Nudler. Tannkrem for en tier. Kantine-lunsj man egentlig ikke har råd til, og matvarer kjøpt på salg. Studentøkonomien er trang, og å leve på Lånekassens ordinære støtte nærmer seg umulig.

- Vi har laget et studentbudsjett som viser at studenter som lever kun på studiestøtten går i snitt med minus på nesten 4000 kroner i måneden, sier leder Therese Eia Lerøen i Norsk studentorganisasjon (NSO).

Det er ikke en ordning hun er fornøyd med.
- Det er veldig synd at studentene er helt avhengige av å ha en deltidsjobb eller få hjelp hjemmefra for å i det hele tatt ha mulighet til å studere, sier Lerøen.

- Mye nudler

Ifølge SSB jobber seks av ti studenter mens de studerer, de fleste for å finansiere tilværelsen.

- Skal du leve på bare studielån har du nesten ikke sjangs. Det blir litt tynt hvis du skal ha nok til å dekke husleie, mat og alt sånn der, sier student Stine Brennhaug ved linjen IT-støttet bedriftsutvikling på HiST, som selv jobber ved siden av skolen.

Student Adrian Berg ved samme linje, som også har erfaring med deltidsjobb, er enig.

- Når du betaler rundt 5 000 i måneden for å bo, så må du jobbe én eller to ganger i uka for å få det til å gå rundt. Med mindre man jobber mye om sommeren og sprer det utover er det vanskelig å overleve bare på Lånekasse-støtten. Det går, men det blir ikke noe liv, sier han.

- *Tror du at du kunne klart deg uten?*

- Jeg tror jeg kunne klart det, men nei, det hadde blitt mye nudler og sånn tenker jeg. Få byturer, mye nudler, sier Berg.

Deltidsjobb stjeler tid

Velferdstinget gikk nylig ut og var kritiske til studentenes behov for deltidsjobb.

- Som student har man sjelden fri, og å skulle konstant bekymre seg for om man har god nok økonomi til å kjøpe nok mat, gjør at flere ikke fullfører på normert tid, hevdet leder av Velferdstinget Maiken Vasset Størkersen i en pressemelding.

Leder i NSO legger seg i samme baner.
- Det er klart at man settes under et stort økonomisk og prestasjonsmessig press når man er student, særlig når man er nødt til å gjøre så mye utenom studiene for å i det hele tatt ha råd til å betale månedlige utgifter, sier Lerøen.

Hun sier at det å jobbe ved siden av studiene reduserer muligheten til å gjennomføre dem på en god måte.

LANGE DAGER: Studenter bruker i gjennomsnitt 44 timer på jobb og studier i uka.

Studentøkonomi

- Ifølge Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) trenger en kvinne i 20-årene 7 670 kroner for å dekke alminnelige forbruksutgifter. En mann trenger 7 930 kroner.
- Budsjettet dekker ikke bolig, strøm, festligheter eller helsetjenester.
- Lånekassens basisstøtte er på 10 092 kroner i måneden, i ti måneder. Dette inkluderer det store stipendet fra begynnelsen av semesteret.
- Ifølge NSO går studenter som bare lever på denne støtten i minus med nesten 4 000 i måneden.
- NSO vil heve studiestøtten til 135 000, og fordele den ut over 11 måneder.

Kilde: SIFO, NSO

Studenter og deltidsjobb

- 60 prosent av norske studenter jobber deltid.
- 80 prosent gjør dette for å få det økonomiske til å gå rundt.
- Samlet bruker norske studenter 44 timer i uken på både studier og arbeid, som er mer enn en vanlig arbeidsuke.

Kilde: ssb.no, Eurostudent

- Vi mener deltidsjobb tar mye tid fra studiene. Flere studenter har også opplyst om det samme, sier hun.

Må finne balansen

Adrian Berg er en av studentene som mener det å ha deltidsjobb påvirker prestasjonen på studiet.

- Selvfølgelig går det ut over studiet. Karaktermessig vet jeg ikke, men på en eller annen måte går det ut over prestasjonene, sier han.

Han forteller om å måtte gå tidlig fra forelesning for å rekke jobben, eller å miste tid som kunne vært brukt til å studere. Stine Brennhaug, derimot, mener en deltidsjobb er uproblematisk.

- Jeg jobber noen helger og ettermiddager, men ikke for mye, så jeg får tid til å gjøre lekser. Jeg jobber ikke når jeg vet jeg har skole, sier hun.

Leder i NSO presiserer at de ikke mener ingen skal jobbe deltid.

- Det er ikke sånn at vi mener ingen skal ha jobb i det hele tatt, der må studenten selv finne en linje å legge seg på. Det blir likevel et problem når jobben går ut over muligheten til å være student, sier hun.

- Ikke urimelig

I høst uttalte oljeanalytiker Thina Saltvedt til Dagens Næringsliv at hun var lei av å høre om norske studenter som trenger sommerferien å slappe av. Hun mente det går helt fint å jobbe, også i studieperioden.

Professor og stressforsker Are Holen ved NTNU mener studentene kan ha godt av å jobbe både deltid og i deler av sommerferien, men mener likevel ikke det bør forventes at studenter jobber noe særlig mer ved siden av heltidsstudier.

- En deltidsjobb i sommerferien er én ting, men helst burde studentene bruke denne tiden på studier og ha en studiefinansiering som ikke gjør ekstrajobb nødvendig mens de studerer, sier Holen.

Ifølge Statistisk sentralbyrå brukte norske studenter 44 timer samlet i uken på studier og arbeid i 2013. Han ser ikke et større problem med den arbeidsmengden, men den bør ikke øke mer.

- 44 timer er ingen urimelig mengde tid. Det er mer enn en vanlig arbeidsdag, men det er også i de fleste tilfeller snakk om yngre mennesker uten familie

og uten ansvar for lån og avdrag. Folk er forskjellige, men det å jobbe så mye i snitt bør være mulig for unge studenter, sier Holen.

- Trenger ro

Å jobbe mye ved siden av studiene kan likevel ha helsemessige konsekvenser.

- Det kan bli litt for mye belastning med fullt studiekjør og en større deltidsjobb. Du har behov for å hente deg inn, stresse ned, og koble av, sier Holen.

Et høyt nivå av stresshormoner svekker immunforsvaret og gjør det lettere å pådra seg infeksjonssykdommer.

- Dessuten jager det hjerte-karsystemet opp i gir. Det kan blant annet gi forhøyet blodtrykk i noen tilfeller, sier han.

Studentene er enige, og mener man trenger ferie.

- Hvis du skal jobbe hele sommeren fra eksamen til skolestart, får du ikke slappet av. Du trenger tid til å ta det litt med ro og komme deg igjen, hvis ikke blir det slitsomt, sier Brennhaug. **UD**

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

På barneskolen synes jeg det var kult når læreren hadde power point, men nå foretrekker jeg god gammeldags tavleundervisning. #student
@KTveter

Vi har problemer med våre interne og eksterne nettsider, trege som sirup. Skyldes trolig høy belastning. Plenty IT-folk er satt på saken.
@NTNU

Vet ikke om jeg bør føle meg ung eller gammel når medstudenter spør akkurat meg om togapartytips. @ntnu
@salsvik

Fant rett rom i rett bygg på Gløshaugen på første forsøk. Har aldri følt en så enorm mestringsfølelse før. #icandoeverything bradag
@Lillian_ctran

Førstiser vet ikke om buss 66. #Drag-voll
@muffincoil

Ringer paps for å høyre kva han dreiv med då han var Trondheim-student. "Jau, oss dreiv no med sann kjeglespel...Ka det heite?Bowling?". #ungt@
@meretbja

Å se på #atb sanntid på holdeplassene er som å lage avtaler med en full kompis på byen. "Kjæm om ett minutt...25.....nei kjæm om til!"
@MariusDahl91

ODD!!! Steike! Dortmund har ikke fått så juling siden de møtte RBK!
@KS84

Er så jævlign flaks at RBK får lag som Stuaau, mens Odd får et lag som Dortmund.
@AudunHBerge

JONE SAMUELSEN?!?!?!?!?!?
@lvaraal

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på dusken.no

Studiestart: nye venner og mye sosialt, eller?

ENSOMHET

Grete Herlofson, generalsekretær i Norske Kvinners Sanitetsforening

I disse dager starter 250 000 studenter på et nytt semester, noe som ofte forbindes med festligheter og nye venner. Men hver femte student føler seg ensom, og ensomhet kan medføre fare for å utvikle psykiske helseproblemer. Unge kvinnelige studenter rammes dobbelt så ofte som sine mannlige kullkolleger.

Høsten forbindes med skolestart og blanke ark. Tiden er ikke bare spennende for de aller minste. 19- og 20-åringer over hele landet starter for første gang på et universitet eller høyskole. Kanskje du er en av dem som akkurat har flyttet fra hjemmets lune hi? Og langt bort fra venner, treningskamerater og det «gamle» sosiale livet?

Det er lenge siden aller første skoledag i 1. klasse, men følelsen som kommer ved å vandre alene inn i en forelesningssal på et helt nytt sted føles kanskje ikke så annerledes enn den gang? Forskjellen er bare at nå er du alene, og har kun deg selv å stole på. Foran deg ligger studentlivet som i tillegg til mange gleder fører med seg krav, press, forventninger, ansvar for egen økonomi, og kanskje uavklart posisjon. Du er ikke alene om å kjenne deg ensom på et helt nytt sted i en ny livssituasjon, enten i en storby eller som student på en høyskole på et mindre sted. Mange sitter og kjenner på akkurat samme følelse.

I en artikkel i Universitetsavisa ble det allerede i fjor slått alarm om forverring i studentenes psykiske helse. Tilfeller av angst, depresjon og kroppslige plager var dobbelt så høy blant studenter som i normalbefolkningen. Dobbelt så mange kvinner enn menn var rammet. Andelen av alvorlige psykiske symptomerplager har økt blant begge kjønn sammenlignet med funn i en lignende undersøkelse i 2010, og økningen er sterkest blant kvinner. Artikkelen var basert på tall som kom fram i Norges største undersøkelse (Shot) om studentenes fysiske og psykiske helse og trivsel.

De fleste studiesteder har fadderordninger. Fadderordninger er bra, og gir deg som ny student et godt møte med nytt studiested. Men fadderordninger bidrar ikke alltid til et langvarig trygt nettverk. En generell oppfatning er at studenttilværelsen er preget

av stor sosial aktivitet. Samtidig viser undersøkelser at forekomsten av ensomhetsopplevelse ikke er ubetydelig.

Frivillige organisasjoner representerer nettverk med mening og mulighet for å lære og bidra utover studiene. Det å bli frivillig for en god sak, møte andre frivillige og delta i det nettverket organisasjoner representerer kan hjelpe unge ut av ensomheten slik at man mestrer den nye hverdagen bedre. For mange studenter representerer studiestart en sårbar fase. Benytt deg av de mulighetene som ligger i å delta i frivillige organisasjoner. Oppsøk nye nettverk også utenfor studiestedet. Det er mange muligheter.

Sanitetskvinnene representerer et slikt nettverk. Over hele landet er det 41 000 sanitetskvinner som jobber for kvinners helse og livsvilkår. Hos Sanitetskvinnene er alle velkomne, enten som aktive medlemmer eller som en viktig støtte til organisasjonens arbeid. Sanitetskvinnene setter i disse dager aktuelle problemstillinger som kampen mot skjønnhetstyranniet, vold mot kvinner og inkludering av minoritetskvinner på dagsorden. Du kan bidra til at kvinner og jenter får en bedre hverdag ved å delta som frivillig.

Sanitetskvinner over hele landet er til for andre, og kan derfor være en ekstra nettverksbygger der du er. Som sanitetskvinne kan du delta i nettverket, få en skole med demokrati gjennom å delta i en frivillig demokratisk organisasjon, gjøre en forskjell for andre, men ikke minst ha et nettverk som gir trygghet, vennskap og tilhørighet.

I den slitsomme jakten på A-er og B-er kan det være godt å kjenne på at en betyr noe for andre. Noe som er større enn deg selv. Som frivillig kan du bare lykkes, frivilligheten er en arena der alle er vinnere. Kanskje fører det til at kravet og presset blir lettere å forholde seg til, da det å gjøre en forskjell for andre gir perspektiver som en verdifull ballast videre i livet. Og frivillig engasjement er et godt tilskudd til din CV. Og du kan opparbeide gode referanser som kan være avgjørende når den dag kommer at du skal over i arbeidslivet.

De siste årene har mange yngre kvinner blitt med. Noen ønsker å starte nye lokale foreninger, skape møteplasser og jobbe med gode saker hvor man har en landsomfattende organisasjon i ryggen. Bli med du også! Oppsøk en forening i ditt nye lokalmiljø! Du vil få mer igjen enn det du gir av antall timer i innsats.

Et piratuniversitet for studenter

PIRATSTUDIER

Øyvind Eikrem, nestleder i Sør-Trøndelag Piratparti, og Tor Guttorm Syvertsen

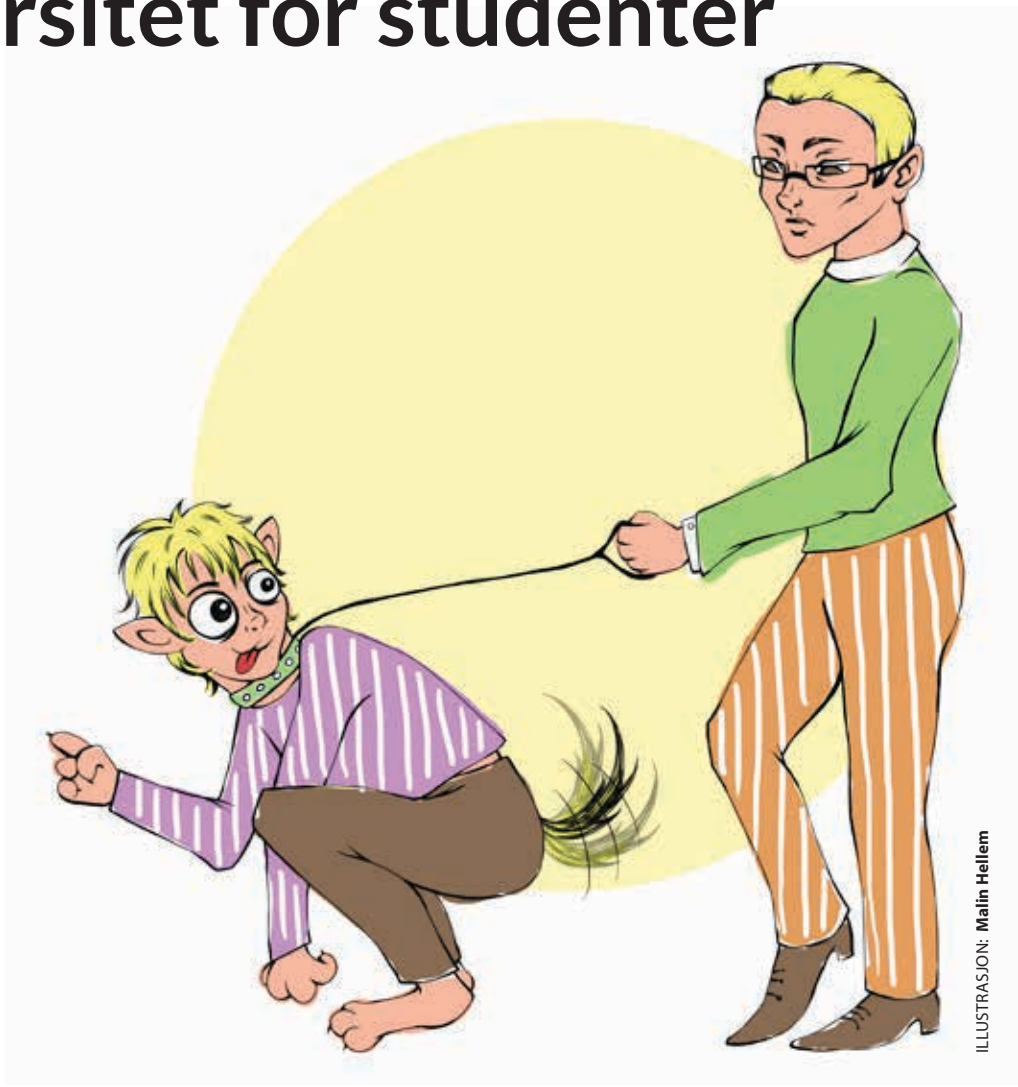
Universitetene har tradisjonelt vært autonome akademiske institusjoner der innholdet har vært læring og vitenskap.

I løpet av de siste tiår har universitetene i den vestlige verden degenerert til nyliberalistiske pengemaskiner preget av studiepoengproduksjon og fakturaforskning.

I Nederland, England og Danmark har studenter gjort opprør mot dette umenneskelige byråkratveldet, men i Norge har veldresserte studenter villig latt seg lede av tomme slagord om jobb og inntekt.

De siste 25 år har også bragt oss en åpen, digital informasjonsverden som byr på muligheter for å skape framtidens universitet.

- Vi ser for oss tre søyer:
1. Åpen vitenskap til nytte for hele menneskeheten, og ikke bare de pengesterke.
 2. Individuell læring uten forelesninger: informasjon og læring hentes av studentene etter behov. Læring er viktigere enn undervisning.
 3. Eksamensfritt universitet: evaluering gjøres i fellesskap av studenter og professorer gjennom refleksjon og gjensidig læring. Karakterjaget erstattes av digitale læringsporteføljer, for eksempel i GitHub, eller lignende.
- En direkte konsekvens er at administrasjonen kan fjernes, og store ressurser frigjøres til studentenes beste. Piratuniversitetet vil derimot trenge en dyktig ledelse som rekrutteres på demokratisk vis blant professorer og studenter.

ILLUSTRASJON: Malin Hellem

Studentenes politiske bidrag er viktig

Studenter i Trondheim bør velge inn medstudenter til bystyret. Et bystyre med studenter vil gjøre studiehverdagen bedre.

POLITISKE STUDENTER

Vilde Coward, bystyrerepresentant for Ap, listeplass 25, og Vegard Elde Vefring, bystyrerepresentant for Høyre, listeplass 69

I en artikkel i Under Dusken forrige uke kritiseres lokalpolitikken for å ta for lite hensyn til studentene i byen. Blant andre kommer professor Anders Todal Jenssen med en svært pessimistisk beskrivelse av studenter og deres innflytelse. Heldigvis er det først og fremst historien han kommenterer, noe vi studenter nettopp i år har en mulighet til å endre. Om vi klarer å få bra med studenter inn i bystyret vil fokuset i kommunepolitikken skifte, både i bystyret de kommende fire år og i neste valgkamp. En problemstilling som tas opp er at studenter ikke er bostedsregistrert der de studerer, men ifølge Under Dusken er hele 19 000 studenter i Trondheim nettopp det. Om disse velger å gi personstemmer til sine medstudenter vil det bli så mange studenter

i bystyret at de politiske partiene er helt nødt til å forholde seg til dem.

Vi har begge tilbrakt mange år som aktive studenter, med sterkt ønske og engasjement for å gjøre studiehverdagen bedre for våre medstudenter. Vi har begge brukt mye tid og ressurser i både studentpolitikken og studentfrivilligheten. Og kanskje er det nettopp dette engasjementet som har gjort at vi har skiftet folkeregistrert adresse, og lagt en langt større del av livet vårt til nettopp Trondheim, enn de aller fleste tilflyttede studentene gjør. Bare det er å rive opp noen dype røtter fra byene vi har vokst opp i. Det er kanskje nettopp dette engasjementet som også har gjort at noen har fått øynene opp for oss og har ønsket oss på de politiske listene. De har sett at vårt engasjement for studentene i Trondheim er et viktig bidrag i den kommunale politikken.

Vi har begge kampsaker vi vil bruke tid på i bystyret. Blant sakene er nybygg til Studenterfamfundet, flere Sentre for Fremragende Forskning, tomter til nytt idrettsbygg på Kalvskinnet og nye studentboliger

sentrumsnært. Det sistnevnte er noe vi begge har jobbet for over lang tid, på samskipnaden sin side av lobbybordet. Vi har også saker der vi er uenige, for eksempel søndagsåpne butikker. Her mener Vegard det vil være en fordel for studenter at de kan jobbe med ekstra god lønn på et tidspunkt som ikke krasjer med studiene. Dette standpunktet deler ikke Vilde. Uavhengig av side er det helt avgjørende at beslutninger som denne blir tatt av ett bystyre der studenter også er med. Vi tror erfaringen vi har, med oss som studenter i en by der vi utgjør en femtedel av befolkningen, er ufattelig viktig i bystyret. Vi ønsker å aktivt påvirke hvordan Trondheim som studieby skal se ut de neste årene.

Om vi får sjansen i bystyret vil vi sørge for at studentene settes på agendaen og synes i kommunepolitikken. Hensynet til studenter går for oss uavhengig av partilinj, engasjer deg i lokalpolitikken her i Trondheim, sørg for å stemme på noen som setter din hverdag på agendaen, for eksempel oss to.

Vi loser deg gjennom fadderukesmellen

Føler du deg syk, sliten og blakk etter to lange og harde fadderuker? Det er ikke så rart. Her har vi samlet noen tips til ting du kan, og bør, fikse for å føle deg bedre.

TEKST: **Martha Holmes** ILLUSTRASJON: **Katrine Gunnulfsen**

Få deg fastlege i Trondheim

Lange netter på byen kan bidra til at du føler deg langt fra topp når du skal i gang med første semester av studiene. Hvis du er syk nytter det ikke alltid å bare vente på at det skal gå over, og ingen har lyst til å vente på legevakta i fem timer for å få utdelt litt antibiotika. For å unngå den typen situasjoner bør du passe på å få deg en fastlege i Trondheim. Du skal tross alt bo her en stund, og det er alltid greit å ha muligheten til å gå til legen i byen der du bor. Særlig hvis det skjer noe alvorlig.

Et tips for å sikre en god fastlege er å gå inn på legelista og se hvilke rangeringer og tilbakemeldinger fastlegene har fått fra tidligere pasienter. Her gjelder det å være tidlig ute som ny student, for som i mange andre situasjoner blir de beste tatt først. Vurderingen av legene er subjektive, så det er lurt å bruke litt skjønn og tid på kommentarene. Vil du for eksempel ha en grundig, pratsom lege, eller vil du ha en kjapp og effektiv lege som gir deg fornyelse på resepter uten å oppholde deg for lenge? Du kan velge fritt blant alle leger som er med i fastlegeordningen, også i kommunen du ikke er folkeregisert i. Å folkeregisere seg i byen du bor i er likevel å anbefale. Her følger det med andre muligheter og rettigheter, for eksempel har du stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg i kommunen du er folkeregisert i. Du bytter fastlege ved å ringe Helfo, eller ved på logge inn på Helfos fastlegeside med minID.

Test deg!

Har noen av nettene i fadderuka blitt litt lengre og

mer innholdsrike enn forutsett? Du kan teste deg for klamydia og andre seksuelt overførbare sykdommer hos den nye fastlegen din, eller hos en av Trondheims flere helsestasjoner for ungdom. Du finner tjenesten blant annet på Gløshaugen, og ved Torvet. Visste du at det er mulig å få seksuelt overførbar skabb? Test deg heller en gang for mye.

«Spar» på bøker

Hvem sier at du må bruke alle pengene dine på pensum hvis du skal være en flittig student? 20 000 virket kanskje som en stor sum da du kom opp til Trondheim, men etter IKEA-turer, byturer og nattbussturer begynner potten raskt å spises opp. Ikke pung ut i dyre dommer for pensum hvis bøkene du trenger kan kjøpes brukt. Har faget du tar samme pensum som tidligere år er du heldig. Eksempelvis henger mange opp lapper med bøker som selges på tavler rundt omkring på campus. Har du blitt godt

kjent med fadderene dine og andre som har tatt fagene dine før, kan du forsøke deg på å smiske deg til å låne bøker av dem eller kjøpe dem til en billigere pris. iBok er stedet for bruktbøker på nett. Her kan du finne brukte bøker som studenter vil selge, samt selge dine egne når den tiden kommer. Akademika er dessuten billigere på nett enn i butikken, og det finnes mange andre nettbutikker du kan tråle på utkikk etter billig pensum, for eksempel Amazon.

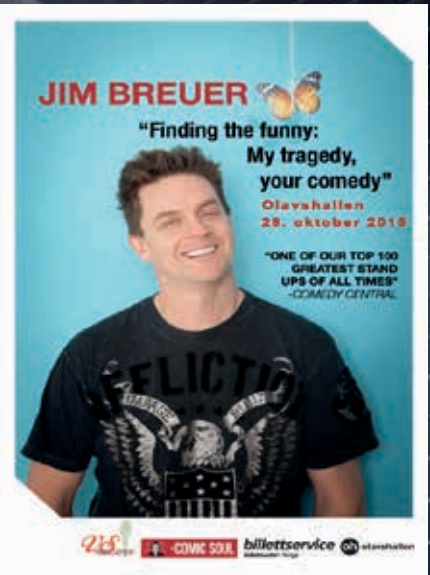
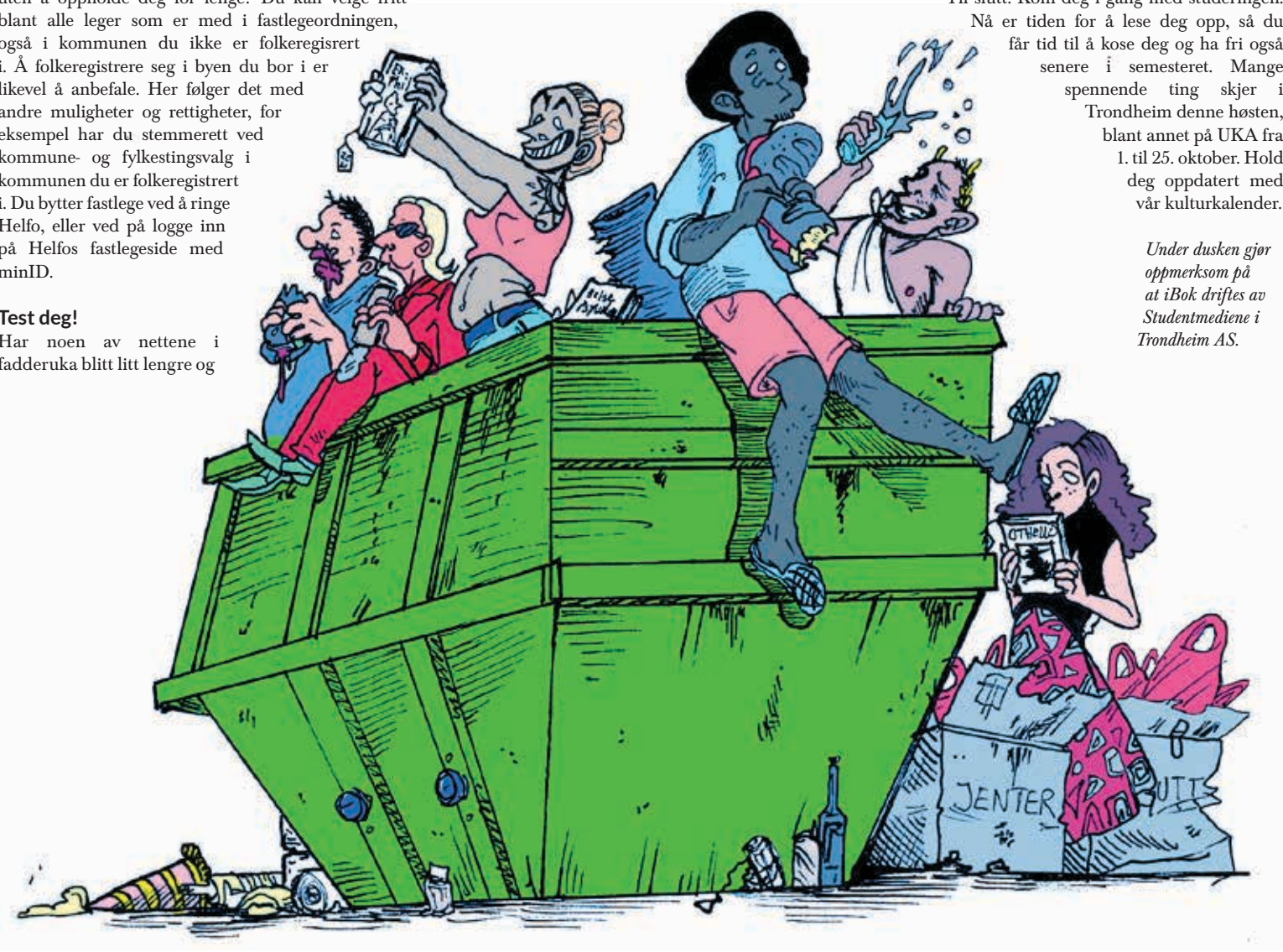
Få det praktiske på stell

Har du ikke begynt å tenke på transport og adgangskort allerede, begynner det å bli på tide. Skaff deg adgangskort til campuset du studerer på og aktiver det. Kjøp deg periodebillett på bussen, fyll t-kortet med saldo, eller få tak i en sykkel. Det er ikke noe kult å stå utenfor studiestedet uten adgangskort hvis du har glemt noe. Det er heller ikke kult å få en telefonregning på tusenvis av kroner fordi du har kjøpt alt for mange bussbilletter med mobilen.

Til slutt: Kom deg i gang med studeringen.

Nå er tiden for å lese deg opp, så du får tid til å kose deg og ha fri også senere i semesteret. Mange spennende ting skjer i Trondheim denne høsten, blant annet på UKA fra 1. til 25. oktober. Hold deg oppdatert med vår kulturkalender.

Under dusken gjør oppmerksom på at iBok driftes av Studentmediene i Trondheim AS.

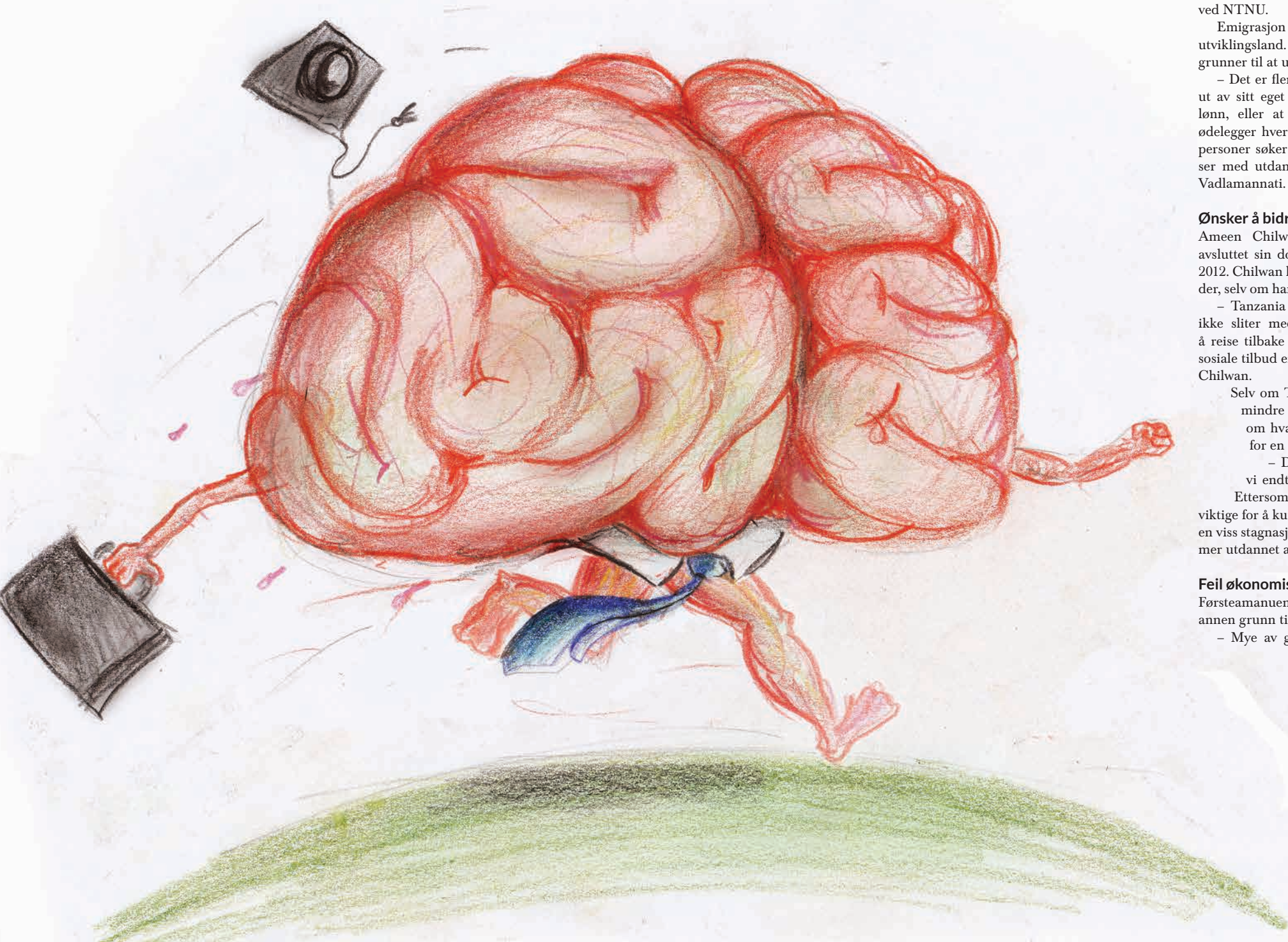
For billetter:
vsmanagement.no

-- følg oss på facebook for konkurranser om billetter --
www.facebook.com/vsmanagement.no

Kampen mot hjerneflukten

Økonomiske problemer i utviklingsland forverres når nyutdannede flytter ut av landet. Norad mener kanalisering av bistand kan forbedre situasjonen.

TEKST: Olav Mydland ILLUSTRASJON: Christian Høkaas

Begrepet hjerneflukt beskriver en situasjon der migrasjonsstrømmen av høyt utdannede personer fra utviklingsland til i-land er sterk. I mange u-land gjelder dette spesielt personer som er utdannet innenfor teknologi og helse.

– Hjerneflukt er blant de tingene som hindrer utvikling av et land mest, sier førsteamanuensis Krishna Vadlamannati ved NTNU.

Emigrasjon av utdannede er vanlig i en rekke utviklingsland. Vadlamannati mener at det er en rekke grunner til at unge søker seg vekk.

– Det er flere grunner til at utdannede ønsker å søke seg ut av sitt eget hjemland. Det kan være at en søker høyere lønn, eller at interne problemer som krig og konflikter ødelegger hverdagen i hjemlandet. I tillegg kan det være at personer søker flere rettigheter i andre land, dette er noe vi ser med utdannede kvinner i en rekke islamske land, sier Vadlamannati.

Ønsker å bidra i hjemlandet

Ameen Chilwan kommer opprinnelig fra Tanzania og avsluttet sin doktorgrad i telekommunikasjon ved NTNU i 2012. Chilwan har valgt å reise tilbake til Tanzania for å jobbe der, selv om han kunnet fått en jobb i Norge med høyere lønn.

– Tanzania er et av de få landene i Afrika som faktisk ikke sliter med hjerneflukt. Grunnen til at jeg har valgt å reise tilbake til Tanzania er fordi vi har bedre faglige og sosiale tilbud enn det mange andre land i vår region har, sier Chilwan.

Selv om Tanzania er blant de landene i Afrika som er mindre påvirket av hjerneflukt, er ikke Chilwan i tvil om hva slags problemer eventuell utvandring vil ha for en nasjon som Tanzania.

– Det ville vært en katastrofe for Tanzania hvis vi endte opp med en markant økning i hjerneflukt.

Ettersom vi har færre utdannede, er alle de vi har viktige for å kunne utvikle landet vårt. Vi har allerede merket en viss stagnasjon i utviklingen, ettersom vi har mistet mer og mer utdannet arbeidskraft, sier Chilwan.

Feil økonomisk politikk

Førsteamanuensis Vadlamannati hevder at vi også kan se en annen grunn til hjerneflukt i utviklingsland.

– Mye av grunnen til at kvalifisert personell reiser fra

sine land og søker jobb i andre land er en feilslått økonomisk politikk. Da både i de enkelte landene, men også av de som gir utviklingsbistand, sier Vadlamannati.

Han mener giverlandene i større grad bør bli kritiske til hvem de gir penger til, og hvordan de brukes. Utviklingsbistand hevder han i større grad bør gis til entreprenører som kan åpne opp økonomien. Disse kan på sikt gjøre markedene mer attraktive for internasjonale bedrifter som søker kvalifisert personell og ønsker profitte fra sine investeringer.

– Hvis vi ser på flyktningstrømmen til Europa, så kommer ikke flyktningene nødvendigvis fra land som Syria og Libya. De kommer også fra land som Kamerun og Senegal, hvor ytringsfriheten og sikkerhetssituasjonen er bedre. Problemet ligger i industrien og den økonomiske politikken generelt, som kontrolleres av enkeltpersoner, sier Vadlamannati.

Streng kontroll av bistandspenger

Norsk bistand i 2014 var på 31,7 milliarder norske kroner. Avdelingsdirektør for økonomisk utvikling, likestilling og styresett i Norad, Tori Hoven, mener Norge har en god kontroll av den utviklingsbistanden som gis til andre land.

– Det er streng kontroll på bruken av bistandspenger, både før, under, og etter tiltak blir finansiert. Prosjektene vi gir penger til, skal gjennomgås grundig av fagfolk. Vi har juridisk forpliktende avtaler som også inneholder rapporteringsrutiner, sier Hoven.

Hoven mener at Norge heller ikke kun skal gi penger til land med en god økonomisk politikk. Hun vektlegger blant annet landenes behov for bistand utenfra som en viktig faktor.

– Er et land preget av stor fattigdom, eller i gjenoppbygging etter konflikt eller naturkatastrofer, så mener vi at disse landene også har et stort behov for bistand, sier Hoven.

Avdelingsdirektøren vektlegger også at Norge gir penger som støtter gründere gjennom IDEA Foundation. Dette er en organisasjon som i stor grad støtter nytenkende entreprenørskap i utviklingsland.

– Norge bidrar til direkte investeringer i utviklingsland, gjennom Norfund og Norad. Norad støtter blant annet bedrifters forundersøkelser, grunnlagsinvesteringer, opplæring av lokalt ansatte, og tiltak for helse, miljø og sikkerhet. Disse prosjektene skal bedre rammebetingelsene for næringsutvikling og på sikt gi en bedre lokal økonomi, sier Hoven. **UD**

VIL IKKE FINANSIERE: Leder Dag Herrem i Finansstyret mener Samfundets medlemmer ikke skal betale for Studentmedienes utgivelser. Arkivfoto: Anette Robberstad.

Usikker eiersituasjon for Studentmediene

Eiersituasjonen for Studentmediene i Trondheim befinner seg i limbo mellom Studentersamfundet og SiT. En framtidig finansieringsmodell avgjøres i løpet av høsten.

TEKST: Silje Bjellvåg

Studentmediene i Trondheim AS er i en omorganiseringsprosess. Studentmediene eies i dag likt av Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) og Studentersamfundet.

Fra desember er det uavklart hvem som blir stående som eier av mediehuset, men uavhengig av organisasjonsform vil Studentmediene være tilknyttet Studentersamfundet. Selv om eierskapsendringene medfører organisatoriske endringer, vil Studentmediene i Trondheim sin produksjon av Under Dusken, Dusken.no, Radio Revolt eller Student-tv fortsette som før.

Ingen enighet om ny avtale

Til forskjell fra andre gjenger på Studentersamfundet er Studentmediene et aksjeselskap, eid av Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) og Samfundet, hvor Finansstyret representerer Samfundet som eier.

Eierskapet har vært regulert gjennom en aksjonæravtale, som har sikret Studentmediene økonomisk støtte. I 2012 varslet Finansstyret at de ville si opp avtalen, men ingen reelle diskusjoner fant sted før våren 2015, etter at Finansstyret valgte å si opp aksjonæravtalen i desember 2014.

Aksjonæravtalen Finansstyret hadde sammen med SiT har en oppsigelsestid på ett år, og målet med oppsigelsen var å etablere en ny avtale. I praksis må partene bli enige om en ny avtale innen desember i år om eiersamarbeidet skal fortsette, men ingen enighet har blitt oppnådd mellom Studentersamfundet og SiT.

Ønsker ikke å finansiere

Bakgrunnen for at Studentersamfundet sa opp aksjonæravtalen skyldes ifølge leder i Finansstyret, Dag Herrem, at styret i Studentmediene AS ville

avtalefeste standard og størrelse på arealer som stilles til rådighet av Samfundet.

– En sånn avtale ønsket ikke Samfundet, da vi vil behandle alle gjenger likt, sier Herrem.

I tillegg vil ikke Samfundet bidra til finansieringen av Studentmediene. Ifølge Herrem er finansiering av studentmedier en oppgave for Velferdstinget, siden mediene retter seg mot alle studenter, og ikke kun Samfundets medlemmer. Dette er samme finansieringsmodell som studentmediene i Oslo og Bergen bruker.

– Det er feil at Samfundets medlemmer skal betale for Studentmedienes utgivelser, sier Herrem.

For risikofylt for SiT

Resultatet av vårens forhandlinger mellom Studentmediene i Trondheims eiere er at SiT nå ønsker seg ut av eierforholdet de har hatt sammen

VIL IKKE DELTA: SiT-leder Knut Jørgen Vie. Arkivfoto: Eirik Åsheim.

med Samfundet. Leder i SiT sitt konsernstyre, Knut Jørgen Vie, forteller at han kommer til å foreslå for styret at eierskapet avsluttes, men saken må opp både i Storsalen og i SiT-styret før beslutningen blir tatt.

– Når Samfundet ønsker å trekke sin del av finansieringen og si opp aksjonæravtalen, er grunnlaget for samarbeid i et aksjeselskap borte. Da blir vi sittende med ansvaret for hele selskapet, og det ser ikke jeg på som en bra løsning, sier Vie.

Ifølge Vie kan SiT gjerne være med på å finansiere Studentmediene, men de ønsker ikke å delta i samarbeidsmodellen med Samfundet.

– SiT er uegnet til å drive Studentmediene på egen hånd. At Under Dusken har blitt Skandinavias eldste studentavis skyldes tilknytning til Samfundet og dens frivillighetskultur. Det er bedre for Studentmediene at de går tilbake til å være en gjeng på Samfundet, sier Vie.

Trakk seg fra styret

Bjørnar Kvernvik satt som styreleder for Studentmediene i Trondheim AS i to år, fram til han trakk seg 4. mai i år. Han forteller at Studentmediene i lang tid har hatt et anstrengt forhold til eierne.

– Under min periode opplevde jeg at kontakten mellom meg og eierne stort sett var god. Intensjonen med å si opp aksjonæravtalen var fra Samfundets side å få en ny avtale på plass. Nedturen startet da eierne viste liten vilje til å få på plass en ny avtale, sier Kvernvik.

De sviakende inntektene fra annonsemarkedet gjorde at Kvernvik måtte be eierne om økt tilskudd til Studentmediene, noe som gjorde at forhandlingene

ØNSKER MER STØTTE: Daglig leder i Studentmediene AS, Mikkel Bolstad Dæhli, mener støtten må opp. Foto: Anniken Larsen.

mellom SiT og Samfundet strandet. Kvernvik anså det at eierne ikke var villige eller i stand til å sikre selskapets framtid som ren mistillit, og det eneste naturlige for ham var å trekke seg fra vervet som styreleder.

Trondheimsmetoden

Studentmediene i Trondheim er basert på frivillige verv, og driver Norges største studentmediehus med støtte på 400 000 kroner i året fra Samfundet og 600 000 kroner i året fra SiT. 400 000 kroner av SiTs bidrag går direkte tilbake til SiT i husleie for redaksjonslokalet.

Til sammenligning mottar studentmediene i Oslo 4,4 millioner i støtte, og studentmediene i Bergen mottar 2,9 millioner. Begge mottar all økonomisk støtte fra velferdstinget, og betaler mange av sine medlemmer for arbeidet de legger ned.

I dag er driften av Studentmediene i Trondheim avhengig av annonseinntekter.

– Det er ikke bærekraftig på sikt. En eller annen gang må støtten opp, og jeg ser gjerne at det skjer nå mens frivilligheten og engasjementet er der, sier daglig leder i Studentmediene AS, Mikkel Bolstad Dæhli.

Veien videre

Medlemmene av Studentmediene i Trondheim stemmer mandag 24. august over om de skal forbli et aksjeselskap eller ikke. Dersom medlemmene stemmer for sistnevnte alternativ vil Studentmedienes styre opphøre, og Studentmediene vil bli en ordinær gjeng under Samfundet. **UD**

FAKTA

- Studentmediene i Trondheim AS er Norges største studentmediehus, og produserer Under Dusken, Dusken.no, Radio Revolt og Student-tv.

- Studentmediene har frem til nå vært et aksjeselskap. Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) og Studentersamfundet har eid 50 prosent hver av aksjene.

- Aksjonæravtalen løper ut i desember, og Studentmediene i Trondheim AS vil mest sannsynligvis bli 100 prosent eid av Samfundet fra desember 2015 dersom en ny avtale ikke finnes ved det tidspunktet.

- Studentmediene i Trondheim havner i limbo om finansieringsmodellen mellom Studentersamfundet og SiT.

Under Dusken går i trykken for Studentmediene AS har bestemt om de forblir et aksjeselskap eller ikke. Saken oppdateres på Dusken.no.

En digitalisert Jon Blund

Ved NTNU arbeides det med et dataprogram som kan hjelpe fem hundre tusen nordmenn med søvnproblemer.

TEKST: An Nguyen ILLUSTRASJON: Camilla Dahlstrøm

Kronisk søvnløshet er en av de vanligste lidelsene i landet. Omtrent 10 – 15 prosent av den norske befolkningen sliter med søvnløshet, og den mest utbredte behandlingen mot lidelsen er sovemedisiner. Ifølge Helsedirektoratet finnes imidlertid en annen behandling som er bedre ved langvarige søvnproblemer, og som ikke involverer medisiner. Dette er en behandlingsform som heter «kognitiv atferdsterapi for insomni», som går ut på å endre vaner og tankemønstre rundt søvn. Per i dag er dette den beste behandlingen for søvnløshet.

– Problemet er at nesten ingen kan denne behandlingen. Den er derfor ikke veldig tilgjengelig for folk. Vi tenker at hvis vi kan finne en annen måte å spre den på, så vil flere kunne få behandling, sier psykolog og postdoktor Håvard Kallestad ved NTNU.

Tester internettbehandling

Akkurat nå leder Kallestad studien som tester om behandlingen kan gjøres tilgjengelig på internett.

– En gruppe forskere i Virginia har utviklet en nettbasert versjon, som er helt identisk med den behandlingen du ville fått hvis du hadde kommet til meg. Men i stedet for å møte en behandler, får du all informasjon på nett, sier han.

Ifølge Kallestad er selve programmet en nøyaktig overføring av vanlig ansikt-til-ansikt-behandling, og det tar 6–8 uker å gjennomføre hele behandlingsprogrammet. Først må du fylle ut søvndagbøker hver dag i et par uker. Dette er for å få en god beskrivelse av hvordan søvnmønsteret ditt er før du begynner en behandling. Når du har gjort dette, får du tilgang til de modulene som handler om å endre atferd. Basert på hvordan du fylte ut søvndagbøkene, får du beskjed om hva som kan være lurt å gjøre for å legge om vanene.

For eksempel når du bør legge deg, og når du bør stå opp. I tillegg er det moduler som omfatter hva vi tenker om søvn.

Skreddersy dine søvnvaner

– Det som er spesielt er at programmet tilpasser seg etter på hvordan du svarer. Avhengig av hvordan du sover og hvordan du tenker, vil programmet endre seg og gi informasjon som er spesielt tilpasset deg. I den forstand er det ganske annerledes fra en selvhjelpsbok. Programmet er mye mer interaktivt, sier Kallestad.

Kallestad forklarer at søvnproblemer blir opprettholdt av vaner og måter å tenke på. Fordelen med kognitiv atferdsterapi sammenliknet med medikamenter, er at kognitiv terapi har som utgangspunkt å forsøke å endre disse vanene.

Sovemedisiner får deg til å sovne, men det er ikke sikkert at du legger om vanene dine eller begynner å tenke annerledes. Over lengre tid er derfor kognitiv terapi mye mer effektivt enn sovemedisiner.

– For mange slutter dessuten sovemedisiner å ha en effekt, sannsynligvis fordi man ved sovemedisiner ikke har behandlet kjernen av problemet, sier Kallestad.

Er datamaskinen like god som en terapeut?

Det store spørsmålet er hvorvidt internettbehandlingen vil fungere like bra som ansikt-til-ansikt-behandling. På søvnklinikken på Østmarka sykehus prøver Kallestad å finne ut av dette.

– I en liknende studie utført i USA fikk man sjokkerende gode resultater. Nå skal vi teste ut om det faktisk er en forskjell fra det å få behandling på internett sammenliknet med å få den samme behandlingen fra en terapeut. Så får vi se om det er så bra som det virker som, sier han.

På søvnklinikken driver man med en såkalt «randomisert kontrollert studie». Det vil si at pasienter som er henvist til denne klinikken fra fastlegen sin, får tilbud om deltakelse i studien dersom de har de samme problemene som behandles på klinikken. Deretter er det en loddtrekning om man får behandling via internett, eller om man kommer til samtaler på Østmarka.

– Så kommer vi til å sammenlikne resultatene fra de to gruppene, både rett etter behandlingen og et halvt år senere. Slik får vi sett mer på langtidseffekten, sier Kallestad.

Vil gjøre behandling tilgjengelig

Hvis resultatene tilsvarer de man fikk i USA, vil dette kunne hjelpe mange mennesker. Ifølge Kallestad har søvnen mye å si for hva du klarer å få ut av livet, og de fleste som sliter med søvnløshet sier at de aldri helt føler seg til stede i hverdagen. Han forteller at søvnløshet etter hvert kan føre til utvikling av andre psykiske lidelser. I Norge er det i tillegg mange som bor på avsidesliggende steder, der det er langt å komme til spesialisert hjelp.

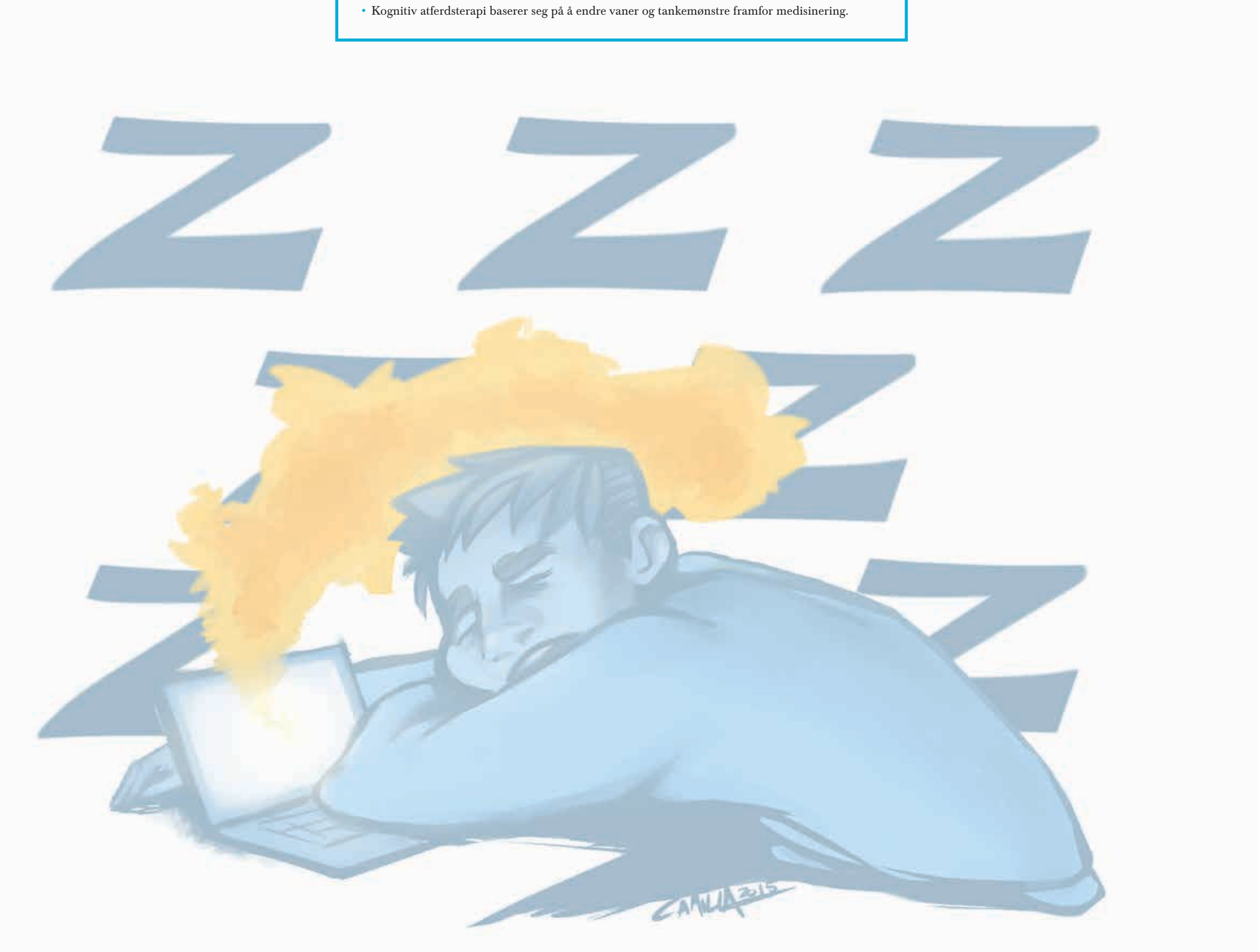
– Her på denne klinikken har vi også veldig lang venteliste, siden det er så mange som har søvnproblemer, sier Kallestad.

Dette programmet har vist seg å være den beste behandlingen mot søvnløshet. Får man de samme resultatene i Norge som i USA, vil programmet bli gjort tilgjengelig for nordmenn.

– Vi er enda ikke helt sikre på hvordan vi skal gjøre det, men målsetningen er at vi skal kunne gjøre det tilgjengelig for hele befolkningen, sier Kallestad. **UD**

Søvnløshet

- Søvnløshet (insomni) er den vanligste søvnforstyrrelsen.
- 10–15 prosent av befolkningen er rammet av søvnløshet.
- Vanligste behandlingsform er sovemedisiner.
- Forskning peker på at kognitiv atferdsterapi er mest effektiv.
- Kognitiv atferdsterapi baserer seg på å endre vaner og tankemønstre framfor medisiner.

FORMER SAMFUNNET — SER MENNESKET

Å heve kvaliteten på samfunnet i tråd med en bærekraftig utvikling, krever at mange gode krefter spiller på lag. Våre rådgivere representerer mange fagfelt; vi jobber i tverrfaglige team og sammen med våre oppdragsgivere utvikler vi helhetlige, miljøriktige og funksjonelle løsninger – med mennesket i sentrum

Øyvind Mork
Administrerende direktør
Asplan Viak

VI HAR KOMPETANSE INNENFOR

ARKITEKTUR
BYGG OG ANLEGG
ENERGI OG MILJØ
GEOINFORMASJON OG VISUALISERING
LANDSKAPSARKITEKTUR
PLAN OG URBANISME
SAMFERDSEL
SAMFUNNSPLANLEGGING OG ANALYSE
TEKNISKE INSTALLASJONER
VANN- OG MILJØTEKNIKK

asplanviak.no

Foto: Aquarama - Chris Aadland

**NÅ KOSTER
PIZZAEN DET
SAMME SOM DA
MAILADRESSEN DIN
VAR SEXYCOOL_92
@MSN.COM!**

ALLTID 20% STUDENTRABATT PÅ ALT.

GJELDER IKKE ALLEREDE RABATTERTE PRISER.

A group of young people are gathered at a night festival. In the center, a person is wearing a large, yellow duck costume with large green eyes and a brown beak. They are surrounded by friends who are smiling and making peace signs. The scene is lit with blue and orange lights, creating a festive atmosphere. The background shows other people and structures of the festival.

Nattens disipler

I mørket og duskregnet gjør reflekskledder helter
natten trygg for ferske studenter.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen FOTO: Hans Fredrik Sunde

REISEFOT: Lucas og Jonatan, to franske backpackere, hadde forvillet seg inn i fadderkaoset. De koste seg med hver sin kornholdige drikke.

SKAPER TRYGGHET: Faddervaktene sørger for at fulle studenter

får i seg vann og næring mellom slagene, og er samtidig en trygg havn for de som måtte trenge det.

Faddervaktordningen

— Bak bordet? Nei. Det skaper avstand. En avstand som er helt unødvendig når vårt mål og ønske er å hjelpe. Kom dere rundt bordet, bort til studenten, og skap en relasjon.

Nicholas Lund, initiativtaker for Fadderordningen, har stålkontroll der han står ved enden av et glinsende eikebord i det som må være selskapsalen i Frimurerlogen.

Bygningen øverst i Nordre gate fungerer som hovedkvarter for faddervaktordningen.

Kaffe, vann og noen småtørre kanelsnurrer står plassert foran de stadig flere frivillige som ankommer, klare for nattens dyst.

— Hold humøret oppe og smil. Det vil gjøre det lettere for dere utover natten. Gå sammen i grupper hvis dere skal sjekke gatehjørner eller smug.

De frivillige blir fordelt på grupper, henholdsvis ved Samfundet og på enden av Nordre. Studenter, lærere og politikere har alle tatt turen. Ordfører Rita Ottervik sitter ved enden av bordet, kledd i regntøy fra topp til tå.

LOGENS NYE ANSIKT. — Vi som sitter her er med på å skape Norges beste studentby. Tenk på det, fortsetter Lund. Ottervik rekker kjapt opp hånden og korrigerer Lund:

— Nordens beste studentby.

Resten av faddervaktene trekker på smilebåndene. Klokken nærmer seg halv elleve. Hvor mange øl har en fersk og usikker student rukket å få ned på et altfor kleint vorspiel? Konklusjonen blir at det er på tide å redde byen og natten.

Til stor kontrast fra bildene og maleriene av de velledde og mystiske frimurerene, er faddervaktenes outfit

Faddervaktordningen er en frivillig drevet ordning av og for studenter i Trondheim ved NTNU, HiST, BI og Folkeuniversitetet, DMMH og NKH som ønsker å gjøre fadderperioden tryggere. Ordningen er inspirert av tiltaket som ble gjennomført av studentene i Bergen i 2013, der vaktposter blir satt opp på forskjellige steder i byen. Ved disse postene vil vi dele ut vann og mat, samt være tilgjengelige for å informere og hjelpe til. Ordningen har ikke noe budsjett og drives 100% av samarbeid mellom studentene og eksterne aktører som ønsker å bidra.

Initiativtaker i Trondheim er Nicholas Lund, som sammen med Line Tandberg er koordinator for Faddervaktordningen.

Kilde: Faddervaktordningens Facebook-gruppe

en smålitt refleksvest. Men når hjertevarmen er så stor, bryr ingen seg om det ytre. Husk at selv frimurerne en gang var simple håndverkere.

Fotografen får plassert alle faddervaktene i den ærverdige trappeoppgangen. Et felles bilde av Nicholas Lund og hans displer er på sin plass. Selv stiller Lund seg ydmykt foran, men gliset kommer fort, samtidig folder han hendene på en måte selv Michael Corleone ville vært stolt av.

— Frimurerne bestemte seg for å åpne opp for studenter et par år tilbake for å skape inntekter til driften av bygget. Faktisk ble innvielsesmøtet for Samfundet holdt her i Storsalen helt tilbake i 1911, opplyser Lund.

Studenthistorien til bygget er altså ikke så mangelfull som mange kanskje tror.

— Nordmenn er et drikkeglad folkeslag. Det er ingen hemmelighet. Derfor er det viktig å skape trygge

rammer for nettopp en slik «kultur». Det håper jeg og tror vi er i ferd med å skape her på Logen. Huset er jo en perle midt i sentrum, litt spennende og hemmelig.

Mer enn det rekker ikke Lund å si. Han har en lang natt foran seg inne på Logen hvor han skal forberede huset til Quaks store fadderfest.

DEN BEDUGGETE HORDEN. Faddersjefen, eller Quaklederen, på HiST, Steinar Askhund, har også tatt turen. Han får etterhvert selskap av den store gule maskoten *Andefar*. Frimurerlogen er i ferd med å bli Quaks nye borg.

— Faddervaktordningen bidrar til å gjøre fadderuka trygg, og det er en unik mulighet for alle til å bidra. Som Quakleder er det ofte slik at man kan føle seg veldig distansert fra fadderbarna, så dette er jo også en fin mulighet til å gjøre noe med det.

RUSHTRAFIKK: Snopet og brødskivene fikk bein å gå på utenfor Samfundet. Julie Rushfeldt hadde mer enn nok å gjøre utover kvelden.

Usikre og ferske studenter skal i løpet av sine første uker presses inn i en sosial setting, som overhodet ikke alle passer til. De par minuttene det tar å få i seg en skive eller to kan ofte bety mer for enkelte enn for andre.

De siste strofene til OnkelPs «Styggen på Ryggen» kan høres. Gatefesten ved Torget er snart over og en vanvittig horde av studenter marsjerer i retning Frimurerlogen. De aller fleste med en øl eller fire innabords. Teltet til faddervaktene er perfekt plassert. Noen strener rett forbi, men veldig mange stopper opp. Tar en selfie med Rita Ottervik eller Andefar, og får utdelt en brødskive eller to. Takknemlige fortsetter de ferden mot den vakre bygningen av stein i stilen ny-renessanse. Forhåpentligvis tåler den nattens kommende tumulter. Uansett har Ottervik og co god kontroll i mørket.

SOMMERFRISKE CASSA ROSSA. Samfundet gløder. Rødfargen virker skarpere og huset større på denne tiden av døgnet.

Utenfor står faddervakten Julie Rushfeldt. Klokken har gått enda et par timer siden lagbildet på Frimurerlogen. Berusede faddere og fadderbarn har samlet seg og mange har tatt turen innom teltet til faddervaktordningen.

— Har det vært rolig til nå?

— Ja, faktisk. Det var en som hadde kuttet seg opp i pannen, men han fikk vi sendt til legevakten.

Flere svarer at de nepper hadde kommet til å ta turen innom 7-Eleven eller Narvesen mellom vorset og festen. På den måten bidrar faddervaktene helt klart til en tryggere kveld ute på byen. Et glass Biola, en skål med Cheese Doodles eller en skive kan fort være det som gjør kvelden til en positiv opplevelse for fadderbarna.

Jonatan og Lucas fra Frankrike har også funnet veien til Samfundet. Iført sekk, regntøy og fjellsko står de med hver sin Ringnes.

Med den klassiske fransk aksenten utdyper de sitt valg: «It izz the chipest bæer».

Begge har fått med seg at det er fest, fjas og moro til ære for byens nye studenter. Den billigste ølen har nok vært nøkkelordet for flere enn et par skjeggete franske turister de siste ukene. Veien mot å skape Nordens beste studentby skapes i hvert fall av ildsjelene i Faddervaktordningen som ofrer tid og nattesøvn for skape en tryggest mulig start på fadderperioden. **UD**

SLAPP MED SKREKKEN: Musikkstudent Nella Penjin har flyttet tilbake til Skansegata etter brannen. Bare tre av leilighetene i bygården er beboelige, resten rehabiliteres.

Når du mister alt

Brannsikkerhet nedprioriteres til fordel for pris og beliggenhet. En elektrisk feil førte til at beboerne i Skansegata fikk livet snudd på hodet.

TEKST: Kristian Gisvold og Aksel Borgen FOTO: Hans Fredrik Sunde og Eirik Åsheim

Det banker hardt på døren inn til leiligheten de tre studievenninnene deler i tredje etasje. Det er natt til søndag, en helg i november, og for noen minutter siden har utestedene i Midtbyen avsluttet skjenking. Musikkstudent Nella Penjin (24) våkner av bankingen i trappeoppgangen, men tenker at det bare er fyllebråk, og blir liggende.

Fra soverommet kan Penjin høre venninnen som kommer ut av rommet sitt og åpner inngangsdøren. Penjin står opp, kikker ut, og ser huseieren - som også bor i bygget - stå i trappeoppgangen. Han sier rolig at de må komme seg ut, fort. «Det brenner». Men Penjin har ikke hørt noen brannalarm.

– Vi skjønte ikke helt alvorret til å begynne med. «Jaja, det lukter jo litt svidd», tullet vi.

De to kvinnene slenger på seg hver sin jakke, og

sørger for å få med seg mobil og lommebok før de følger etter huseieren, ned trappen og ut av den fire-etasjers bygården på toppen av Bakklandet.

EN VEGG AV RØYK. I samme øyeblikk, noen meter unna i samme etasje, våkner barnevernspedagogstudenten Gaute Wilhelm Olsen (29) av at brannalarmen skriker. Han har vært på fest, og slenger på seg skjorta og bukse han slang fra seg ved senga. Men selv om alarmen uler lukter han ingenting rart, og ser ingen tegn til røyk. Ofte er det jo bare en pizza som har blitt litt brent.

Olsen går ned i første etasje for å se på branntavlen huseieren har fått installert. Det er et gammelt hus, bygget i tre, og eieren har alltid vært ekstra nøye med brannvarsling. På tavlen ser han at alarmen har gått flere steder. Samtidig som naboene begynner å komme ut fra leilighetene oppover i etasjene, bykser Olsen opp trappa for å raske med seg en jakke. Han anslår at han har vært ute av hybelen i rundt ett minutt når han åpner døren inn. Han møtes av en vegg av sort røyk. Olsen kan bare glemme å få med seg jakka.

ROPER OM HJELP. I den kalde novembernatten samles beboerne på den andre siden av gaten fra bygården. De fleste er raskt ute.

Klokken er litt over halv tre når nødetatene rykker ut til Skansegata. De har fått melding om kraftig røykutvikling i den fire-etasjers gården som denne natten

MISTET ALT: Barnevernstudent Gaute Wilhelm Olsen rakk å få på seg en skjorte og en bukse før han forlot leiligheten. Da han kom tilbake dagen etter oppdaget han at alt han eide var totalskadd.

Brannvesenets råd:

- Sjekk om boligen har røykvarsler, minst en i hver etasje, som virker.
- Sjekk om rømningsveiene er sikre og ryddige.
- Sjekk om boligen har tilgang til slukkeutstyr som virker.
- Om du må røyke, vær nøye med å ha askebeger.
- Ikke tørk klær direkte på varmeovner.
- Ikke gå fra levende lys.
- Ta en kebab på vei hjem framfor å lage nattmat som du kanskje sovner fra.

huser 17 personer. Iført pysjer eller tilfeldige klesplagg kan Penjin, Olsen, og de andre beboerne skimte flammene som kryper øverst i bygget, men som innvendig har spredd seg raskt og begynt å spise opp takkonstruksjonen.

Så dukker det plutselig noen opp i vinduet til loftsleiligheten. En mann og en kvinne klarer ikke komme seg ut selv. Brannen hindrer dem i å nå trappeoppgangen. De roper om hjelp.

Med stigebil henter brannmannskapene ut det innestengte paret, som sendes med ambulanse til St. Olavs med røykskader. En annen beboer sover så tungt

FOTO: Kristian Gisvold.

SULTNE, FULLE STUDENTER: – Det er ikke uvanlig at vi kommer over en «kremert» pizza i stekeovnen, mens røykvarsleren piper, sier informasjonsrådgiver Kjetil Monkvik i Trøndelag brann- og redningstjeneste.

at hverken banking, telefon eller rop hjelper. Brannmannskapet må bryte seg inn hos ham.

Tilsammen 21 personer fra brannvesenet er på plass. I nattetimene sliter de med å finne arnestedet for brannen. Mens slukningsarbeidet pågår velter røyken ut fra toppetasjen, etasjen over kollektivet til Penjin og leiligheten til Olsen. Det er så mye røyk at deler av Bakklandet, Møllenberg og Pappenheim blir mørklagt, rapporterer Adresseavisen neste morgen. Brannvesenet får ikke kontroll før i fem-tiden.

— **ET HELVETE.** Penjin, Olsen, og resten av de evakuerte sendes til et hotell i Midtbyen. Der blir de møtt av et kriseteam. Plutselig deler naboer, som hittil aldri har snakket sammen en felles skjebne. Neste morgen drar de sammen tilbake til bygården i Skansegata for å hente de viktigste eiendelene.

— Vi så jo ut som uteliggere hele gjengen, da vi gikk opp hit, trøtte og med bustete hår, i pysj som stinkt røyk. Vi hadde jo ingen andre klær, sier Penjin.

Den øverste etasjen i bygget viser seg å være total-skadd av brannen. I tillegg får mange av leilighetene nedover i bygget vannskader etter slukningsarbeidet, og blir ubeboelige. Kollektivet til Penjin ligger ikke like under arnestedet for brannen. Derfor slipper de unna med røykskader.

Verre står det til med leiligheten til Olsen. På grunn av rasfare må han gå gjennom naboileiligheten. Der lukter det sterkt av røyk og den er i svært dårlig forfatning. — Da jeg kom inn til meg så det ut som et helvete. Leiligheten hans ligger rett under brannstedet. Den

er varmeskadet, det er aske overalt, vannet fra slukningsarbeidet har trengt seg gjennom taket som en foss og knust parketten. Det er ingenting å redde.

Vi skjønte ikke helt alvorret til å begynne med. «Jaja, det lukter jo litt svidd», tullet vi

NELLA PENJIN

Beboer i Skansegata

BODDE I BRANNFELLE. Jushjelpa i Midt-Norge bistår studenter med gratis juridisk hjelp, og får ofte henvendelser fra studenter som mener boligen de leier ikke er brannsikker.

— Jeg tror det er mange leiligheter i Trondheim som ikke er brannsikret og godkjent for utleie, det er et utbredt problem, sier jurist og daglig leder Petter Raaness.

Som eksempel trekker han fram en gang de ble kontaktet av flere leietagere fra samme leieobjekt.

— Utleier hadde innredet en kjeller med soverom som bare hadde små spaltevinduer helt oppunder taket. De bodde altså under jorden, og den eneste rømn-

ingsveien var trappen i enden.

Jushjelpa anså leieobjektet for å være en brannfelle, og mente det ikke egnet seg for beboelse. Derfor hjalp de leietagerne med å heve kontrakten.

— Hadde det begynt å brenne ved trappen ville de blitt sperret inne, forteller Raaness.

Ifølge juristen er det en utfordring at det ikke finnes et kontrollorgan som systematisk sjekker utleieleiligheter. Jushjelpa har tilfeller hvor de bistår klienter i å heve leiekontrakten fordi det er såpass dårlig sikret, mens utleier fortsetter å leie ut boligen.

— Jeg har opplevd å få inn henvendelser fra forskjellige leietagere om samme leilighet og samme utleier flere ganger.

Ifølge Raaness er det utleiers ansvar at boligen er godkjent og brannsikret, såkalt formålstjenlig for beboelse. Kjøper leietageren brannslukningsapparat eller alarm og betaler selv, men utleier nekter å erstatte beløpet, er det en tungvint prosess med å eventuelt kunne kreve pengene tilbake.

Jushjelpa får de aller fleste henvendelsene om brannsikring fra studenter som leier fra private utleiere.

— Det finnes jo tilfeller hos Samskipnaden også, men der er det meste på stell, etter mitt inntrykk, avslutter Raaness.

OMSTARTER LIVET. Det viser seg at det sannsynligvis var en elektrisk feil i en varmtvannstank som startet brannen i Skansegata. Penjin blir boende på hotell i ti dager. De første tre dekkes av huseierens forsikring, de neste syv av hennes egen innboforsikring.

Hun skaffer seg en midlertidig leilighet uten å vite når hun kan flytte tilbake.

— Det var jo ikke like dramatisk for oss som for noen av de andre, men det var jo rart å ikke ha et sted å bo. Man skal liksom fungere i hverdagen, studiene stopper ikke opp, jeg måtte jo på forelesninger.

Uten klær og med lite penger må Olsen bli boende på hotellet i tre uker før han finner en ny leilighet.

— Du må på en måte restarte livet ditt, sier han.

Både Penjin og Olsen har studentforsikring gjennom fagforeningen, men det er likevel ikke gjort i en håndvending å få alt erstattet.

— Møblene mine luktet røyk, og forsikringsselskapet anbefalte oss å bytte dem ut. Men man får bare dekket verdien av møblene, så hvis det er en gammel stol gir jo ikke det deg pengene du trenger for å kjøpe en ny stol, forteller Penjin.

— Vi gikk gjennom alt med en takstmann, og det føltes som en veldig uverdig måte å gjøre det på, for du får ikke igjen alt du har tapt uansett, sier Olsen.

Han vil berømme huseieren for å ha vært flink til å følge opp beboerne. Ifølge Olsen dekket huseieren en del av kostnadene for dem som ikke var forsikret.

— Før brannen hadde eieren jevnlige gjennomgang-er av brannrutinene, og alle hadde brannslukningsapparater og brannalarmer. Uten det tror jeg det kunne gått ganske annerledes. Jeg hadde ikke våknet hadde det ikke vært for alarmen. Og det var jo bare snakk om ett minutt før leiligheten var full av røyk.

DÅRLIG INFO OG BRENT PIZZA. Men ikke alle utleiere prioriterer brannsikkerhet.

— Studenter ønsker å bo billig, men samtidig sentralt. Det betyr at standarden på hybelen ofte ikke er som den bør være. Vi har avdekket at noen utleiere utnytter dette og leier ut sentralt beliggende hybler som holder kritikkverdig standard.

Det forklarer informasjonsrådgiver Kjetil Monkvik i Trøndelag brann- og redningstjeneste. I en undersøkelse fra 2014 kom det fram at hele 51 prosent av studentene som leier privat ikke har fått informasjon om brannsikkerhet av utleier.

— Det er betenkelig. Særlig de som flytter hjemme-fra for første gang har behov for å lære å bo alene, og må vite at både huseier og leietaker har plikter. Langt fra alle vet at det er påbudt å ha røykvarsler og slukkemidler tilgjengelig, samtidig som det skal være minst to uavhengige rømningsveier.

Men det er ikke bare utleieres kynisme som bekymrer brannvesenet.

— En annen vanlig fare er studenter som har vært ute på byen, er sultne og lager seg nattmat når de kommer hjem. Det er ikke uvanlig at vi kommer over en «kremert» pizza i stekeovnen, mens røykvarsleren piper. Da er det gjerne en nabo som har våknet og tatt kontakt med brannvesenet, sier Monkvik, før han legger til:

— Huseier har ansvar for brannsikkerheten i bygninger. Beboerne på sin side har plikt til å innrette seg

Juristens råd:

• Les kontrakten. Husk at når du inngår en kontrakt som har en fastsatt bindingstid, og ingen oppsigelsesadgang, vil heving av kontrakten være eneste utvei såfremt ikke utleier samtykker til prematurt avbrudd av kontrakten.

• Møt på visning. Påpek skriftlig eventuelle mangler ved brannsikring. Du har innskrenkede muligheter til å påpeke mangler i ettertid.

• Dersom det er mangler i leieobjektet må leietaker etter husleieloven reklamere 14 dager etter at man skulle eller burde oppdaget mangelen. Leietaker mister i utgangspunktet sin adgang til å påerobre mangler dersom reklamasjonsfristen utløper. Dette må gjøres skriftlig for at det ikke skal bli ord mot ord.

• Manglende brannsikring gir ikke automatisk rett til heving når du har godtatt forholdene ved kontraktssignering, dersom det ikke er fare for liv ved å bo der. Heving er ment å være leietakers «siste utvei».

• Dersom du har en egen innboforsikring der det står i vilkårene at det må være brannvarsling, og utleier ikke har sørget for at det er det i leieobjektet, vil du risikere å miste den fulle forsikringsutbetalingen. I alle tilfeller vil utbetalingen bli avkortet. Dersom utleier nekter å installere brannvarsling burde du selv installere det, og kreve det erstattet av utleier i ettertid. Prosessen med å få tilbake pengene kan bli lang.

GJENTATTE TILFELLER: Jushjelpa bistår klienter i å heve leiekontrakter hvis leiligheten er brannfarlig. — Jeg har opplevd å få inn henvendelser fra forskjellige leietagere om samme leilighet og samme utleier, flere ganger, sier jurist og daglig leder Petter Raaness.

slik at brann ikke lett kan oppstå, og at sikringstiltak virker som forutsatt.

BOR PÅ BYGGEPLASS. Vinter blir vår som blir sommer. En varm augustdag i år har Penjin verandadøren på soverommet i Skansegata på vidt gap. Det er høyt og luftig under stukkaturtaket, leiligheten har panoramautsikt over Møllenberg, Festningsparken og den duse, blå himmelen.

Ute i oppgangen lukter det av flis. Trappetrinnene er dekket av gråpapp og noen av vindusrutene er skjult bak papir. Ni måneder etter brannen rehabiliteres fortsatt de fleste leilighetene. Bare tre av leilighetene er beboelige, og siden Penjins er blant dem, fikk venninnene flytte tilbake i januar. Penjin har ikke trengt vekkerklokke siden. Bygningsarbeidene starter klokken syv, hver morgen.

— Jeg tenkte jo «Vil jeg virkelig bo på en byggeplass?», men jeg trives så godt her. Og byggarbeidet gjør meg egentlig ikke så mye.

Den tidligere leiligheten til Olsen er fremdeles ikke ferdig rehabilitert. Selv har han fått seg samboer og flyttet inn i ny leilighet i Midtbyen.

— Da jeg flyttet inn i den nye leiligheten så jeg at det

Det er stress når hele livet ditt brenner opp. Det er sjukt stress. Plutselig mangler du alt

GAUTE WILHELM OLSEN

Beboer i Skansegata

ikke var noen brannvarsler. Da ringte jeg huseieren, og den ble montert dagen etter.

NÅR DU MANGLER ALT. I tillegg til å være mer påpasselig med brannvarslere har Olsen blitt mer opptatt av å trekke ut stikkontakter som ikke er i bruk. Det samme forteller Penjin, som også har blitt nøyerer med forsikring.

— Jeg passer også enda bedre på levende lys, selv om det ikke var en sånn type brann. Og så har jeg blitt mer var på å sjekke nødutganger, sier hun.

En gang satte hun på tørketrommelen, og måtte egentlig en kjapp tur på butikken, men visste ikke om hun turte å gå fra den.

— Jeg har lært at brann kan skje, selv om man tenker at det aldri skjer meg. Man kan være forsiktig selv, men så er det kanskje en nabo som ikke er det, og da er man like langt, sier Penjin.

— Det er stress når hele livet ditt brenner opp. Det er sjukt stress. Plutselig mangler du alt, avslutter Olsen.

Se videoreportasje på dusken.no

Punker ned

Som tolvåring stjal Hans-Erik Dyvik Husby piller fra foreldrene sine. Nå går det mest i matlaging og musikal.

TEKST: Marie Norum FOTO: Eirik Åsheim

Jeg er imot all form for vegetarisme. Med mindre noe har dødd blir man ikke mett, sier han, mens han begeistret skjærer seg en stor bit av biffen.

Det er ingen tvil om at Hans-Erik Dyvik Husby, bedre kjent som Hank von Helvete, lever et travelt liv. I løpet av en korthelg i Trondheim skal den tidligere Turboneger-vokalistene både i bursdagsfest, tv-innspilling og opptre på Bakklandsdagene. Men mat må han ha, og han ser fornøyd ned på den svære entrecôte som akkurat ble servert.

Etter helgen i Trondheim skal han tilbake til Malmö for å jobbe med musikalen *Selskapsreisen*. Der spiller han rollen som Cornelis Vreeswijk, som ved siden av sin musikalske karriere var kjent for sitt turbulente liv.

— Jeg spurte regissøren om det var noe spesielt jeg skulle jobbe med for å spille rollen. Men så svarte han «Nei, bare vær deg selv du, det holder i massevis», sier han med et spøkefullt glis, og fortsetter:

— Cornelis og jeg hadde en stor ting til felles, nemlig at vi var veldig glade i damer. Jeg har vært gift med tre, og det tror jeg han også var. Jeg skjønnte at vi forstår oss bedre på damer enn hva de gjør selv, vi ble jo skikkelig dameekspert!

«GENERASJON FUCK». Husby startet med å teste ut stoffer fra pilleskapene til foreldrene allerede som tolvåring, og han slet lenge med narkotikamisbruk. Nå har han vært rusfri siden 2009.

— Man tar rus for å føle seg litt bedre, og fordi man vil prøve å løse et problem. Jeg hadde store problemer med kjedsomhet, og det var en måte å melde meg ut av folkeskikken.

Til tross for en problematisk oppvekst, mener Husby at det er enda vanskeligere å være ungdom i dag.

— Det er hardt å vokse opp nå, og det blir ikke lettere med den store infolyten fra internett. Vi blir mye mer tankestyrt, og fortalt hva vi skal tenke. Vi tenker det vi blir programmert til å tenke, og vi blir hjernevasket.

Husby mener at det var enklere da man kun hadde NRK å forholde seg til.

— Dere er «generasjon fuck». Etikk og moral har blitt et sårbart tema. I seksualundervisningen før lærte vi at vi må være glade i hverandre før man knuller, i dag lærer vi av programmer som *Trekant*. Nå må folk selv finne ut hvor nakne de vil være på Snapchat, og

Det eneste jeg kan være et eksempel på, er at selv den mest håpløse av oss har et potensiale til å rote seg ut av gjørma

hvor tidlig de vil debutere seksuelt. Det er et sårbart tema for unge, for mislykket seksualitet kan pådra livsvarige skader.

FOR MØRKT TIL Å DELES. Faren til Hans Erik var musikk lærer, og i familien hans har musikken alltid vært sentral. Likevel er han ikke sikker på om den har gjort livet hans bedre.

— Jeg er vel en av de som har fått det verre på grunn av musikken. Jeg har hørt mye på ekstremmusikk som har vært tung og mørk, og det har ikke akkurat gjort meg gladere til sinns.

Ifølge punkeren er musikken mer et uttrykk for ting som er, enn et verktøy for å forandre eller forbedre. Han mener den speiler sinnsstemningen vi er i.

— Nå har jeg skrevet på et album som er så trist at jeg måtte legge det på is. Det er så deprimerende at hvis folk hører det kommer de til å gi opp, og det ville vært direkte uansvarlig av meg å gi det ut, forteller han.

Husby sier at det å være en kunstersjel kan være både en forbannelse og en velsignelse.

— Alle kunstnere har en trang til å få ting ut av hodet, men det er en risiko å kommunisere for mye. Ytringsfrihet er ikke det samme som ytringsplikt.

AKTIV SAMFUNNSDEBATTANT. Det har vært mye medieoppstyr rundt 43-åringen,

HANS-ERIK DYVIK HUSBY

Alder: 43 år.
Aktuell med: Kokeboka *Helvetes gode burgere* og musikalen *Selskapsreisen* i Malmö.
Kjent fra: Tidligere vokalist i bandet Turboneger og fra musikalen *Jesus Christ Superstar* på Det Norske Teater.
Band: Doctor Midnight & The Mercy Cult.
Kallenavn: «Hank von Helvete», «Hertugen», «Herr Tugen» og «Hertis».

og han har bidratt til å starte flere samfunnsdebatter. Han har selv opplevd hvor lite som skal til før debattene sporer av til å bli personforfølgelse, og han mener at man ikke må langt utenfor folkemeningen før man faller ut.

— Skal du være med på å spre nye tanker, må du regne med at mobben står der med kjetting og tau. Jeg har alltid ment andre ting enn det som er politisk korrekt.

Blant annet har han gått hardt ut mot psykiatridehandlingen, som han mener setter diagnoser på alle menneskelige feil.

— Nå forteller artikler oss at vi kan være deprimererte uten å vite om det selv. Psykiatrikere forklarer nederlag med å sykeliggjøre det, men det er ikke en sykdom å mislykkes, mener han.

MISFORTSÅTT. Husby mener at han ble misforstått i psykiatridebatten, da mange tolket det som at han ikke brydde seg om psykisk syke pasienter.

— Jeg har aldri sagt noe for å provosere, men jeg har kanskje ikke alltid brydd meg så mye om å gjøre meg helt forstått.

Punkeren innrømmer at han har sagt ting han gjerne skulle ha tatt tilbake.

— Plutselig havner man i et slag man ikke vil kjempe. Jeg har sagt feil. Vi mennesker synes jo det er veldig vanskelig å innrømme at vi har gjort feil, vi vil alltid

MYK OG MØRK: Selv om Hans-Erik Dyvik Husby jobber med et mykere image, skriver han fortsatt sanger som er for mørke til å deles.

bortforklare det, sier han, og legger til:

— Jeg må kanskje lære meg å punke meg ned litt.

Har kritikken gått inn på deg?

— Jeg skulle vært passe hardhudet hvis jeg sa at ingenting hadde effekt, men jeg tar det ikke så personlig. Jeg må jo være ærlig med meg selv, og innse at jeg er en løsmunna og blodharry gammel punker.

SCIENTOLOGI. Husby har også fått sterk kritikk for sin deltagelse i scientologikirken. For Husby har det vært et verktøy som har hjulpet ham vekk fra narkotika.

— Hele livet har jeg vært i en evig eksistensiell krise, og følt meg fremmedgjort på planeten jorda. Scientologien har gitt meg knagger til å henge ting i livet på. Jeg er en dramatisk person med et aktivt følelsesliv, og scientologien har lært meg å forstå og kontrollere følelsene som fikk meg i trøbbel.

Han forteller at scientologi ikke er en religion på

Jeg må jo være ærlig med meg selv, og innse at jeg er en løsmunna og blodharry gammel punker

den måten andre forestiller seg, da de verken har en gud eller noen bønner.

— Scientologi er en studie av livet, hvor vi bruker både matematikk og fysikk til å se på hvor tanker, fordommer og frykter kommer fra. Når vi blir født er det ingen som får en bruksanvisning, så scientologien har blitt min oppskrift.

UT AV GJØRMA. — Jeg har aldri trodd at jeg kan være et forbilde. Det eneste er at jeg kan være et eksempel på at selv den mest håpløse av oss har et potensiale til å rote seg ut av gjørma.

Husby har snakket med personer som har hatt det vanskelig, men som har fortalt han at hvis Hank von Helvete klarer å komme seg ut av det, skal de også klare det.

— Det er viktig å holde håpet oppe, uansett hvor håpløst alt ser ut. Ingenting er så galt at det ikke lar seg løse. Vi trenger ikke forske lenge for å finne ut at så lenge det er liv, er det håp.

Etter mange nederlag og en følelse av å ha nådd bunnen, er det mye han har lært.

— Jeg har fått troa på at alt kan løses, det så jeg ikke før. Vi må være litt faddere for hverandre, for nederst ser du ingenting, avslutter han. **UD**

GRATIS
FOREDRAG
PÅ BIBLIOTEKET

LEIE
PRO
BLE
MER?

Advokatfirmaet Krogstad gir deg løsninger på problemer med ditt leieforhold!

ADVOKATFIRMAET
KROGSTAD
ANS

FOREDRAGET LEDES AV: advokatfullmektig Grethe Alina Krogstad og advokatfullmektig Morten Solbu Jullumstrø.

Tidspunkt: 8.september kl. 19:00

Sted: Trondheim Hovedbibiliotek, Peter Egges plass 1

AGENDA FOR MØTET:

- Hva bør du gjøre før du leier?
- Hva er regulert i husleieloven?
- Hva gjør du når konflikten er et faktum?

Møtet varer i cirka 30 minutter og avsluttes med en **QUIZ** om hva har huseier lov til. Etter møtet er advokatene tilgjengelige for å svare på dine spørsmål om leieforhold.

Det er ingen påmelding, og det er gratis inngang.

Rim, rap og revolusjon

Med en herlig blanding av fiksjon og fakta serveres en flott og gripende historie om N.W.A, vennegjengen som revolusjonerte rappen.

Tekst: Mathias Kristiansen Pressefoto: United International Pictures.

Straight Outta Compton tar oss med på reisen til rap-gruppen N.W.A, fra gatene i Compton til verdensberømmelse. Gjennom denne usannsynlige suksesshistorien blir vi servert en flott og ganske nøytral framstilling av hvordan en gjeng tenåringer endret mer enn folks syn på rap.

Vi følger gruppens tre viktigste medlemmer Eazy-E, Ice Cube, og sist men langt i fra minst, Dr. Dre. Alt starter som tittelen tilsier i Compton, men eskalerer fort og vi blir tatt med på turné gjennom de forente staters langstrakte land. På tross av noen områder hvor filmen faller flatt leverer *Straight Outta Compton* en veldig god balanse mellom legendefortelling og dokumentar.

Med bakteppe av raseproblematikk og diskriminering framstilles dramaet innad i gruppen på en flott måte. Det som gjør at *Straight Outta Compton* blir mer enn en veldig god musikkfilm er hvordan de fletter inn den sosiale situasjonen i USA under gruppas rise to fame. Spesielt scenen hvor Ice Cube får inspirasjonen til å skrive låten «Fuck tha Police» viser hvordan musikken er et produkt av deres verden. Med scener som skildrer opptøyer etter rasebegrunnet vold fra

politiet, er det vanskelig å ikke dra paralleler til dagens rasemotiverte politivold Amerika.

Filmen krever ingen stor forkunnskap om subkulturen. Selv om du ikke vet hvem DJ Yella eller Ice Cube er vil du ikke ha noen problemer med å henge med. Dette er en flott innvielse for den uinnvidde, men vil også by på masse nytt for den beleste. *Straight Outta Compton* framstiller historien nøytralt og troverdig.

Personen ansvarlig for å finne skuespillerne fortjener også all mulig ros ettersom skuespillerne ligner svært mye på de som portretteres. Så like at det øker troverdigheten til filmen flerfoldige ganger. Det tok en stund før jeg skjønnte at det ikke var Ice Cube som spilte seg selv. Filmen preges også av en rekke med sterke skuespillerprestasjoner. Her kan spesielt Jason Mitchell trekkes fram med rollen som Eazy-E.

Musikken står fram som den viktigste delen av filmen. Lydsporet tar det opp til ett nytt nivå, og forsterker handlingen i scenene. Om du ikke får sett filmen, så burde du i alle fall høre på filmmusikken. Og det beste med filmen er konsertscenene. Det kribler

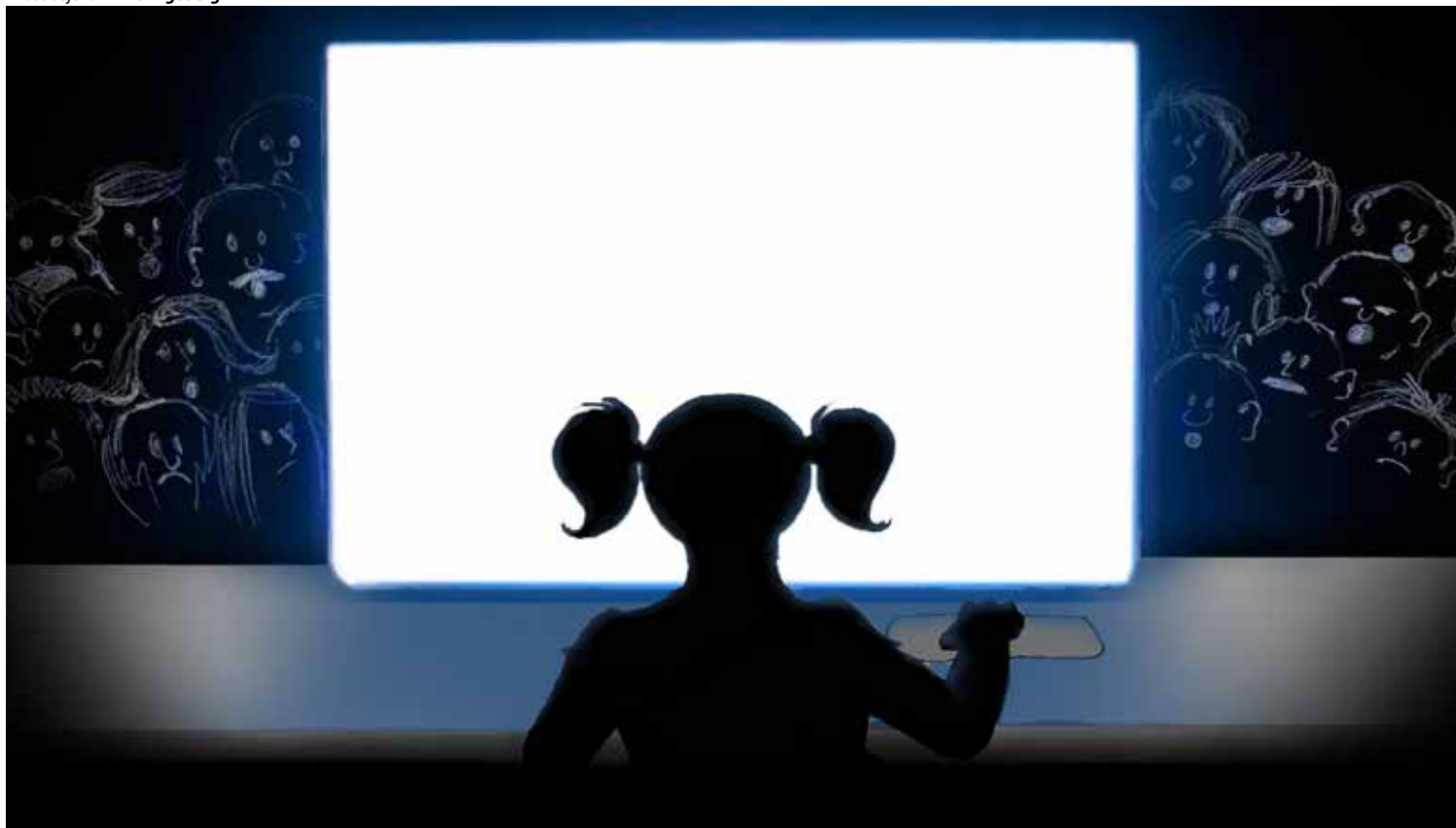
ganske sterkt i rockefoten og stemningen osrer ut av lerretet.

Det som trekker ned *Straight Outta Compton* er idealiseringen av medlemmene. Filmen har fått tyn for å ikke nevne Dr. Dre's forhold til kvinner. Hip-hop magnaten blir beskyldt for å ha hatt flere voldelige forhold til kvinner, noe som ikke nevnes i det hele tatt. Det føles også av og til at de smører litt tykt på, og de kunne gjerne kuttet noen dramatiske bilder av trynene til protagonistene.

Filmens to og en halv timer gjør at den strekkes for langt, og den kunne med fordel vært kortere. *Straight Outta Compton* starter veldig sterkt, for så å dabbe av - til tross for en flott enkelstående avslutningsprestasjon fra Mitchell.

Straight Outta Compton klarer å finne en flott balanse mellom drama og troverdighet. Dette kombinert med en utrolig historie om en guttegjeng med attitude og mye sinne gjør filmen til en flott seeropplevelse. Det blir verken for mye historie eller gangstashtit, men filmen hadde hatt godt av en inskrenking i lengde.

Illustrasjon: Ellinor Egeberg

Spill skaper ikke voldsmenn

Det er på tide å slutte å snakke om dataspill som noe farlig og skummelt.

BENEDIKT JAVOROVIC
Journalist

DATASPILL

Helt siden dataspill begynte å vokse i popularitet på 80- og 90-tallet har det vært skepsis til de negative effektene de kunne ha. Forskjellige dataspill har blitt kritisert for alt fra sexisme og avhengighet til online-trakassering. Men kanskje mer vedvarende enn annen kritikk har vært påstanden om at voldelige dataspill forårsaker vold blant brukerne. Psykologiske studier på vold i dataspill ble utført allerede på 80-tallet med varierende resultater: Noen mente at det forårsaket vold, andre mente at det ikke gjorde det. Hvis du søker på «vold i dataspill», så får du opp dusinvis med forskjellige studier og like mange svar.

Nylig slapp APA eller American Psychological Association, den største psykologiske organisasjonen i USA, en rapport som samler flere hundre studier. Konklusjonen var at ja, dataspill forårsaker faktisk vold. Kanskje kan man med det få litt enighet innenfor feltet. Men nei, dette er nemlig ikke første gangen APA slipper en studie med samme konklusjon. I 2011 slapp de en lignende studie som ble kritisert i et åpent brev signert av 230 andre psykologer som kalte

studien «misledende og alarmistisk». De har også blitt anklaget for å håndplukke studier som er enige med konklusjonen.

Hvis det skulle vise seg at en drapsmann
har spilt mye dataspill, kan du være sikker
på at det trekkes fram

APA sine metoder virker definitivt suspekter, rapporten virker som en heksejakt på dataspill. To momenter i debatten bør nevnes: Det første er at mange antar at dataspill gjør deg mer voldelig enn film eller tv. De fleste forskere er tilsynelatende ikke enige i den konklusjonen. Andre poeng er at det finnes mange positive studier som indikerer en bedring i både sosiale og kognitive ferdigheter. Noen studier foreslår til og med en beroligende effekt.

Til tross for usikkerheten i feltet kan det virke som samfunnet har koblet vold og dataspill. Lenge har media spekulert i koblingen mellom profilerte voldshandlinger og dataspill. Hvis det skulle vise seg at en drapsmann har spilt mye dataspill, kan du være

sikker på at det trekkes fram. I Norge så vi dette etter 22. juli-angrepene. Dataspillene til Anders Breivik fikk veldig stor oppmerksomhet. Det førte også til at både Coop og Platekompaniet fjernet blant annet spillene World of Warcraft og Call of Duty, to av verdens mest populære. Spill er en veldig vanlig hobby, og det burde ikke bli behandlet som noe rart og skummelt. Å påstå at Breiviks handlinger var påvirket av spill er ikke bare absurd, men fornærmende mot de millionene som spiller. For ikke å nevne at det fjerner noe av hans eget ansvar.

Vi lever i en verden med konstant ekstern stimuli, enten det er reklame, film, musikk eller dataspill. Dataspill påvirker deg nok, hvordan er vanskelig å si. Det påvirker ikke noe mer enn andre visuelle media. Det var en tid da mange trodde man kunne drives til drap av å lese *Catcher in the Rye* og at ungdom fikk sataniske meldinger fra rockemusikk. Poenget er at slike ideer kom fra en manglende forståelse av materialet. Når det gjelder mindreårige og deres spillvaner, er det selvsagt en beslutning foreldrene bør ta. Det viktige er at de gjør vurderingen på et informert grunnlag, og ikke av uvitenhet.

Heges demoner

Hege Arstad tror hun ville vært seks fot under om det ikke var for skrivinga. Men spiseforstyrrelsen er hun ferdig å skrive om.

TEKST: TONJE JACOBSEN FOTO: HANS FREDRIK SUNDE

Hege Arstad har vært et kjent fjes siden hun i 2002 ga ut *Gal... jeg? Nei, bare litt spiseforstyrret*, der hun skrev om sine erfaringer som anorektiker. Hun ønsket å rive vekk det romantiserte sløret som har eksistert rundt spiseforstyrrelser. For henne er det ingenting vakkert med sykdommen som har preget store deler av hennes liv.

– En spiseforstyrrelse tar ikke bare fra deg kiloene, den sluker hele livet ditt, sier forfatteren nøkternt.

Hun snakker om sykdommen med letthet, kanskje en naturlig konsekvens av å ha skrevet to bøker om temaet.

Arstad legger ikke fra seg pennen med det første, men har gått over til skjønnlitteraturen. I sommer kom hennes første roman, *Fokka opp*.

– Skrivingen gir meg en grunn til å stå opp om morgenen. Uten den tror jeg at jeg ville vært seks fot under for lenge siden.

Friheten til å skrive

Arstad, som er født og oppvokst i Trondheim, forteller med entusiasme om ung leseglede da moren dro henne med på biblioteket. Interessen for å skrive kom litt senere.

– Jeg var innlagt på Modum Bad i 1998. Der begynte jeg å skrive brev og kåseri, og det var også på denne tiden jeg fant ut at jeg hadde lyst å studere journalistikk.

Hun begynte på journaliststudiene to ganger, men begge gangene måtte hun avbryte. Påkjenningen ble for stor, og hun raste ned i vekt. Fast arbeid ble også vanskelig, men skrivegleden beholdt hun. Det til tross for at hun var så utslitt etter å ha fullført sin siste bok at hun trodde lanseringen måtte skje fra sykesengen.

Arstad beskriver overgangen fra selvbiografi til skjønnlitteratur som både en befrielse og en utfordring.

– Da jeg skrev dokumentarisk befant jeg meg i en boble der jeg hadde få betenkeligheter om hvor mye jeg skulle utlevere meg selv, og den største utfordringen var å ikke dele så mye om andre mennesker. Sånn sett var det deilig å skrive *Fokka opp*, jeg trengte ikke ta hensyn til andre.

De indre demonene

Fokka opp handler om journalisten Ida, som holder sine indre demoner i sjakk med å løpe milevis på tredemølla, store arbeidsmengder og et utagerende sexliv. Når hun går til sengs med bestevenninnens ektemann, begynner hele

livet å rakne.

– Dyppdykk i de mørke avkrokene av Idas personlighet var spennende, men ofte ganske utfordrende. Jeg møtte meg selv i døra flere ganger.

Mange har sagt at det er mye Hege i romanen. Hun avviser at boks hovedkarakter er inspirert av henne selv, men innrømmer at det kan trekkes mange paralleller mellom de.

– Jeg har mine indre demoner jeg også, men har aldri brukt samme metoder som Ida for å takle dem. Jeg tror det ligger noe liknende i bunnen for alle som havner på skråplanet, og ofte er det de indre demonene som driver frem selvdestruktiv handling.

Riksanorektikeren

Etter *Gal... jeg? Nei, bare litt spiseforstyrret* kom *Fra asken til ilden*, der Arstad skildrer prosessen med å prøve å bli frisk. Den enorme åpenheten var på ingen måte terapeutisk for henne.

– Jeg tror jeg ble mer stuck i situasjonen. Jeg fikk stempel som «rik-sanorektikeren», og det var ikke alltid så greit. Det ble identiteten min, og folk så bare spiseforstyrrelsen.

Det var aldri hennes hensikt å bli anorektikerens ansikt utad. Hun ville gi folk innblikk i sykdommen og rette opp i misforståelser og glorifiserte myter. Hun ville at folk skulle forstå og reflektere rundt egne liv og valg.

– Jeg fikk mye respons fra folk som slet selv og fant hjelp i bøkene, også fra folk som ikke hadde en spiseforstyrrelse.

Hun har sjelden følt seg så nyttig som da hun fikk meldinger fra folk som sa boka fungerte som en livbøyle for dem da de befant seg i en vanskelig periode.

Etter å ha fullført *Fokka opp*, var Arstad fullstendig utslitt. Sykdommen fikk styrket sitt grep rundt henne nok en gang. Hun har nå begynt å tenke på en oppfølger til romanen, men er ikke klar for å starte på det helt ennå.

Tidligere var planen å skrive en bok om å være friskmeldt fra anoreksi. Det har Arstad innsett at ikke blir å skje med det første. Dessuten har hun sett seg lei av å skrive om spiseforstyrrelser.

– I *Fokka opp* er slanking knapt nevnt, og det var terapeutisk å kunne skrive om noe annet enn meg selv og sykdommen. På det området har jeg ikke mer å gi. **UD**

HEGE ARSTAD

Alder: 44

Yrke: Forfatter

Aktuell med:

Utga sin første roman *Fokka opp* 1. juni.

Beste kulturopplevelse?

– Da må vi langt tilbake i tid. Michael Jackson på Valle Hovin i 1992. Jeg var ikke fan engang, men det var helt fantastisk.

Største guilty pleasure?

– Jeg har klokkefetisj, og har i overkant mange ur som jeg forsøker å prakke på venner og familie i tide og utide for å bote på den dårlige samvittigheten for å nok en gang ha hoppet på den materialistiske karusellen.

Verdens største problem og hvordan fikse det?

– Akkurat nå må det være flyktningestrømmen, men ikke spør meg hvordan man skal fikse det. I tillegg er det alt hatet som oppstår i kjølvannet av slike hendelser, det er et problem som bare vil bli større og større om man ikke tar tak i det. Jeg blir skremt av det som skrives i kommentarfeltene for tiden.

Råd til Trondheimsstudenten?

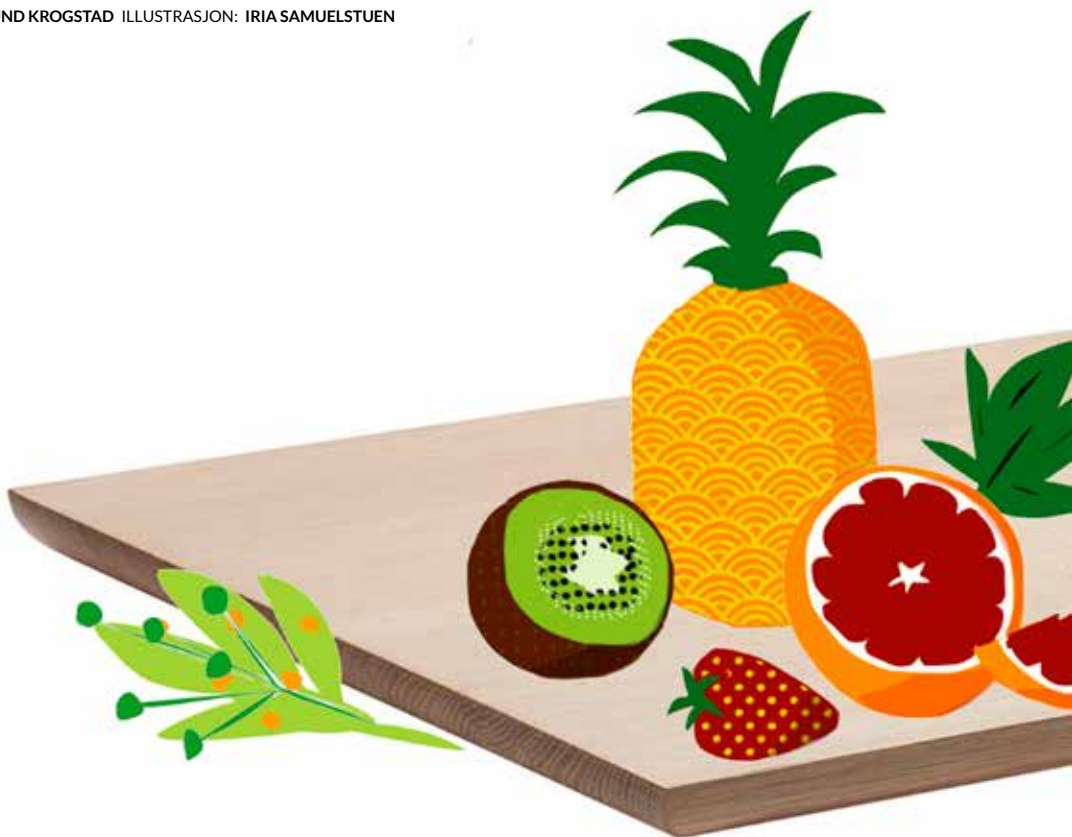
– Kos dere! Finn de brune, koselige barene. Utforsk Bakklandet. Trondheim er en fantastisk studentby.

Mat er mer enn å bli mett

Folk i Trondheim er blitt mer bevisst på hva de spiser, og lokal kvalitetsmat er i vinden som aldri før.

TEKST: MARIA LUND KROGSTAD ILLUSTRASJON: IRIA SAMUELSTUEN

I juli åpnet Mathallen i Trondheim, et utsalgssted for gourmet-dagligvarer og kortreist mat. Daglig leder Anne Morkemo fra Mathallen i Trondheim mener at matkulturen i Trondheim har endret seg en god del det siste året. Nå er folk langt mer interessert i mat med kvalitet og historie.

– Folk har blitt mer opptatt av hva maten inneholder og hva de spiser. Jeg tror de tenker mer på at de spiser noe som er godt og sunt som de vet hvor kommer fra, i stedet for å bare spise for å bli mett, sier hun.

Tanken bak mathallen er å gi kundene muligheten til å handle lokal mat hver dag. Mathallen gjør det enkelt og tilgjengelig å kjøpe lokal, fersk mat som man vet hvor kommer fra.

– Det har vært stor interesse og engasjement for Mathallen. Vi vil være tilgjengelige for alle og hjelpe kundene med å finne det de liker, hva de kan lage til middag og hva de forskjellige råvarene passer til. Det er viktig å formidle kunnskap om god mat, mener hun.

Det har lenge vært store trender i verden når det gjelder kosthold, særlig relatert til helse og miljø, slik at folk har blitt mer fokusert på matkvalitet. Disse tendensene merker man også i Trondheim, hvor folk ha blitt villige til å betale mer for utsøkt mat, heller enn det fullstendig ordinære.

– Folk er mer interesserte og engasjerte, de bryr seg også mer om miljøpåvirkningen av matproduksjon. I tillegg er nok folk i høyeste grad interessert i matens historie, tror Morkemo.

Dyrehold og dyrevelferd er viktigere nå enn før, da det tidligere har vært mer fokus på billig mat enn hvor maten faktisk kommer fra og hvordan dyrene har det.

– Man begynner å forstå at billig mat har sin pris med tanke på produksjon og innhold, så det er klart at historien rundt maten er viktig. Mat er så mye mer enn at man blir mett, det er også en opplevelse, sier Morkemo.

Lett å lage god mat

Den siste tiden har interessen også økt for både matkurs og kokebøker. Folk er mer opptatt av norsk tradisjonsmat, og å lage mat fra bunnen. Det er ikke nok med ferdigmat man kjøper i butikken og varmer opp.

– Vi holder på å utvikle flere matkurs til høsten, og da har vi fått forespørsel om blant annet et studentkurs. Det skal i så fall handle om hvordan man lager enkel og god mat med sunne råvarer, uten å koste skjorta, sier Morkemo.

Det er fort gjort å kjøpe en burger eller en ferdiggrett man varmer opp i mikroen, fordi det er enkelt og billig. Morkemo ønsker at folk skal få øynene opp for hvor lett det kan være å lage god mat.

– Folk tror ofte det er dyrt å lage god og sunn mat, men det er det ikke. Man må bare vite hvordan man skal gjøre det, avslutter hun.

Mangfoldig matkultur

Den økte interessen for gourmetmat har ført til flere nye restauranter i byen og behov for flere faglærte kokker. Avdelingsleder for restaurant og matfag Geir-Rune Larsen ved Strinda videregående skole opplever likevel at søkertallene til linja er lave. Samtidig er det haugevis av ledige lærlingplasser i Trondheim.

– Dessverre er det ikke stor pågang med søkere. Veldig mange har interesse av mat og drikke, gode råvarer og kvalitet, men de ønsker ikke å utdanne seg innen det. Det er en nedadgående trend å jobbe med mat, men vi håper det vil bedre seg, sier Larsen.

Arbeidsmarkedet for kokker er dermed meget bra i Trondheim, med en skrikende mangel på folk. Dette er sannsynligvis et resultat av den økende interessen for god mat, slik at det stadig åpner nye muligheter for restauranter.

– Det er et veldig bra nivå på matkulturen i Trondheim, spesielt etter de restaurantene som har åpnet i sommer. Mangfoldet er større enn før, med restau-

ranter som har forskjellige konsepter og profiler. Det er noe for enhver smak.

Trondheimsbeboerne har blitt ekstremt opptatt av lokal mat og matens historie, noe som er positivt både for bønder og restaurantnæringen, sier Larsen.

– At Trondheim nå har fått en så mangfoldig og bred gourmetkultur gir kundene mange muligheter og dermed en mer helhetlig opplevelse av maten.

Håper matinteressen fortsetter

For å holde på folks interesse for mat kreves det gode kokker som kan tilberede maten og gjøre det til et utsøkt måltid folk vil huske. Dette ser det ut til at mange har lyktes med i Trondheim den siste tiden.

Kokk Sandra Ingebrigtsen ved Scandic Solsiden merker likevel at det trengs flere dyktige folk.

– Vi burde absolutt hatt flere faglærte. Mange steder blir man ansatt med lite erfaring og dårlig opplæring, som gjør at gjestene ikke besøker restauranten igjen, sier Ingebrigtsen.

De nye restaurantene tør å gjøre helt nye ting og utfordre smaksløkene til gjestene sine. Der brukes de beste råvarene, og ingenting er vel bedre enn å vite at du har spist lokal, fersk mat. Mat med sparsom bruk av sprøytemidler og minimalt økologisk fotavtrykk er også stadig viktigere for byens innbyggere. Flere velger nå økologisk og kortreist mat.

– Folk er helt klart interessert i lokal mat. Det smaker bedre, bidrar mindre til forurensning og vi vet at dyrene har levd et godt liv, mener Ingebrigtsen.

Ingebrigtsen syns at det å spise er noe av det hyggeligste man kan gjøre sammen, og håper folk fortsetter å være interessert i god mat og ferske råvarer.

– Jeg håper virkelig det kommer til å fortsette å være fokus på kvalitetsmat og at det ikke bare er en trend. Det er viktig for vår kjære by og alle som bor her. **UD**

Kulturkalenderen

25. August - 8. September
lund kelat kurre

Arkivfoto

26.

TIRSDAG 25. AUGUST

Trondheim kunstmuseum, TKM Bispegata

Klokka 10.00: Martin Tebus har laget den største presentasjonen av Trondheim kunstmuseums kunstsamling fram til nå. Dra og se denne så slipper du å se kunst på en stund! **Brattøra, ved Rockheim**

Klokka 17.00: Om du er ny eller gammel i byen og trenger en oppfriskning av hva byen har å by på, blir det guidet tur av Trondheim langs vannet. Det går rykter om smaksprøver fra Trondheims Mathall også, jippi!

ONSDAG 26. AUGUST

Antikvariatet

Klokka 20.00: Fredrik William Olsen fra bandet Kråkesølv er på solotur, og ærlig talt, trenger man resten av bandet når man har vokalistene? **Samfundet**

Klokka 20.00: Det blir valgdebatt i Storsalen med både kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen og vår alles gode venn (NOT) og medstudent Trond Giske. Dessuten blir det ordførerdebatt og gutta fra Verdens Rikeste Land skal være der. PS: Blir sendt direkte på NRK, så si ifra til foreldrene og ta på deg finstasen!

TORSdag 27. AUGUST

Samfundet

Klokka 18.00: Hurra for gjenvinning! På Strossa blir det gjenvinningskveld med vintagemarked og resirkulert lyd. Kom til Samfundet og bidra til et bærekraftig og, ikke minst, trendy samfunn.

Klokka 20.00: Vel så trendy som vintage-marked er Hallvard Gaardløs fra Østre Toten, som spiller indie-rock på Edgar.

Håndverkeren

Klokka 18.15: Jeg vil lære meg å danse salsa! Vil du? Om du vil, er det nybegynnerkurs i Kjøpmannsgata 12. Kan jo lønne seg å kunne litt dirty dancing nå som fadderuka er slutt og man faktisk må gjøre en innsats...

FREDAG 28. AUGUST

Samfundet

Klokka 23.59: Usentimental synth-pop er det du kan forvente om du tar deg turen til Knaus og ser trioen Antlers. Folk liker dem og de skal bli store, kanskje snart for store for Knaus.

Ila Brannstasjon

Klokka 21.00: Graatisskonsert med Jonas Brekke og hans americana på kosesiden av byen. Nevnte jeg at det er gratis?

Dokkhuset

Klokka 21.00: Divanhan kan friste med moderne, tradisjonell balkanmusikk inspirert av jazz og klassisk og pop. Jeg gjetter på at du ikke kjenner flere enn fem grupper med samme beskrivelse.

LØRDAG 29. AUGUST

Samfundet

Klokka 19.00: Hipp hurra for Knutsen og Ludvigsen! Det er festmøte i Storsalen med filmvisning av filmen Knutsen & Ludvigsen og den fæle Rasputin. Og dere, det er førpremiere!!

Klokka 22.00: Det islandske bandet Samaris tar turen til Klubben med sin atmosfæriske elektronika med inspirasjon fra tripphop til islandsk folkediktning.

Klokka 23.59: Yoyoyo hiphop in da house, eller altså, det er hiphop på Knaus. Den unge Cezinando gir deg noen fete rytmer og beats.

SØNDAG 30. AUGUST

Ila Brannstasjon

Klokka 14.00: Det er sol og fortsatt sommer og Søndagsjazz og vaffeltid. Ta med deg lørdagens søte pie på koselig dagenderpaktivitet.

Samfundet

Klokka 19.00: Det er filmvisning i Storsalen. Denne gangen er det Wes Andersons film *The Royal Tenenbaums*. Dessuten kommer det en medieviter og forteller om hvorfor denne filmen er kul, sånn i tilfelle du ikke forstår det.

MANDAG 31. AUGUST

Bær og Bar

Klokka 21.00: Ja til mandager med Filmquiz! Ny uke og ny dritt, men lat som om det er helg en liten stund til med filquiz og pils. Eller te.

Verkstedhallen

Klokka 17.00: Bastard-festivalen er i gang igjen og som åpning blir det urpremiere av KAZAK: widunderbaum. Det er NONcompany som står for forestillingen.

TIRSDAG 1. SEPTEMBER

Modern Art Gallery

Klokka 10.00: Trondheims eget MoMA stiller ut verker av Geir Nymark sine etsinger. De er nok nydelige, det står ihvertfall så. Og personlig liker jeg nydelig, så om du er meg, kanskje ta turen?

Trøndelag Teater

Klokka 18.00: Bastard-festivalen har inntatt studioscenen på teateret med forestillingen *Paradise Now* fra det prisbelønte kompaniet Verk. Dette er en forestilling om det å lete etter teateret.

ONSDAG 2. SEPTEMBER

Antikvariatet

Klokka 20.00: Trompettrioen Holum spiller instrumentalmusikk på nynorsk for deg. Jeg lurer litt på hvordan det utarter seg. Men jeg trenger ikke lure lenge! Det trenger ikke du heller, forsåvidt.

TORSdag 3. SEPTEMBER

ArtLilja

Klokka 18.00: Går du med en liten Dali i magen. Eller fikk du den beste karakteren du noen gang har fått i formgivning og savner den mestringsfølelsen. Meld deg på skulpturkurs i surrealisme.

Olavshallen

Klokka 19.30: Klassisk påfyll for den intellektuelle student. Du får concerto i Olavshallens Store Sal med blant annet Brahms' fjerde.

Samfundet

Klokka 18.00: Filmquiz på Edgar. Har du brukt sommerferien på Netflix, er dette muligheten du har til å vise at det ikke var forgjeves.

FREDAG 4. SEPTEMBER

Byscenen

Klokka 22.00: Jonas Alaska er tilbake i Trondheim. Denne gangen spiller han på Byscenen. Om du gikk glipp av ham i vår, eller vil se ham igjen, har du sjansen nå!

Samfundet

Klokka 20.00: Du er mest sannsynlig født på nittitallet, men var kanskje for ung til å henge med på alt av popkultur som skjedde da. Men det gjør ingenting! Det er 90-tallsfest på hele huset. Så finn fram de fineste genservestene og hårbåndene dine.

Klokka 22.00: Apropos nittitallet kommer legenden Coolio innom Samfundet. Få deg en billett og kom deg til Trondheimgangsta'ns paradise, Storsalen.

LØRDAG 5. SEPTEMBER

Samfundet

Klokka 22.00: Den svenske artisten XOY kommer til Klubben. Han er en shooting star, så det er jo greiest å dra på konsert nå som han er innen rekkevidde.

Trondheim Spektrum

Klokka 10.00: For alle bilelskere der ute, det er Classic Car Show! Det kan nok tenkes at dette kan være interessant for de av oss som ikke er like gira på bila også.

Trøndelag Teater

Klokka 18.00: Det er premiere på Shakespeares Hamlet i byen vår. Her kan man sanke inn mange kulturpoeng!

SØNDAG 6. SEPTEMBER

Samfundet

Klokka 19.00: Det fortsettes med visning av Wes Anderson i Storsalen. Denne gangen er det *The Grand Budapest Hotel* som skal til pers. Denne gangen er det ikke noen som forteller deg hvorfor filmen er kul.

Vår Frue kirke

Klokka 14.00: Det er gratis og herlig i Vår Frue Kirke. Du får pianist og cellist i skjønn forening, og de kan friste med verk fra blant annet Vivaldi og Rachmaninov.

MANDAG 7. SEPTEMBER

Paviljongen i Ilaparken

Klokka 17.00: Vi kjenner oss alle igjen i det å sitte igjen med en herlig følelse etter å ha lest et flott dikt eller sett ett fantastisk stykke vi så gjerne skulle delt. Nina og Stine Møtes for å dele kulturen. Ta med deg et dikt eller gjenskap en konsert. All kultur er velkommen!

TIRSDAG 8. SEPTEMBER

I anledningen FN's dag for lese- og skriveferdigheter, kommer det en ny utgave av Under Dusken, jippi!

UTVALGTE ARRANGEMENTER HØST 2015

04/09	JONAS ALASKA	06/11	KIRSTI, OLA & ERIK
12/09	TRØNDESK CD & PLATEMESSE	07/11	DUNGEN [SE]
25/09	RESEARCHERS NIGHT	14/11	LARS VAULAR
01/10	RONNY TORSTEINSEN: SORRY, MAMMA!	15/11	TEDx TRONDHEIM: MAKING WAVES
03/10	LIVE AT BYSCENEN	21/11	ODD NORSTOGA
10/10	BARE IKKE NOK: EN HYLLEST TIL THE ALLER VÆRSTE!	28/11	LIVE AT BYSCENEN
13/10	W.A.S.P [US]	04/12	STAGE DOLLS + RETURN
23/10	PIRUM 50 ÅR: JUBILUMSKONSERT	05/12	STAGE DOLLS + RETURN
30/10	STEIN TORLEIF BJELLA	10/12	DUMDUM BOYS
31/10	THE WOMBATS [UK]	11/12	DUMDUM BOYS
01/11	ANE BRUN	12/12	MOTORPSYCHO
		17/12	BIGBANG
		18/12	DEN STORE
			JULETREFESTEN!
		19/12	JOHNDOE M/VENNER

PSTEREO 2015 FOTO: Håvard Karlsen, Tobias Ruus, Maren Kronlund og Herman Hansen

– Jeg elsker høsten, da kan en vente på jul

Aurora har tatt Norge og verden med storm det siste året. Etter at hun spilte på Bylarm i fjor har det gått slag i slag for den unge artisten. Vi tok henne med på en båt langs Nidelven for å snakke litt om alt som har skjedd.

TEKST: Eirik Angård FOTO: Herman Hansen

– Det er veldig rart å havne i en slik situasjon, det var aldri planen å bli artist, svarer Aurora på spørsmål om hvordan det er å plutselig reise rundt i hele verden og spille konserter for nye mennesker hver dag.

Hun trekker fram, og skryter av, de flinke folkene rundt henne som har hjulpet henne på veien, men mener i tillegg at det er mye flaks inne i bildet. Å få spille i USA var stort, men hun savner skogen når hun går rundt i New York. Publikum der var også veldig annerledes enn her hjemme. Hun får mye mer direkte kjærighet fra publikum når hun spiller i Norge.

Av festivaler Aurora har likt aller best å spille på trekker hun fram de norske. Det er noe spesielt med hver eneste norske festival, men det var stort å spille på Øya og Hovefestivalen.

– Der fikk jeg jordbær med hvit sjokolade utenpå

Nye sanger, masse følelser

I høst legger Aurora ut på en større norgesturne. Hun skal innom Rockefeller i Oslo, spille ekstrakonsert i Bergen fordi den første ble utsolgt med en gang, og i

tillegg kommer hun til Storsalen på Studentersamfundet i Trondhjem den 14. november.

Konserthøsten er omfattende og skremmende.

– Når folk faktisk betaler for å se kun meg er det skremmende. Det er alltid skummelt å opptre på rene Aurora-konserter.

I november kan Trondheims-publikumet forvente seg en konsert uten stort fokus på sceneshow. Det vil være kun henne, musikken og masse følelser. Det blir også mange nye låter fra albumet som kommer i januar. Før den tid kommer det også et par singler som du kan fylle høsten din med. Aurora mener selv at det er på høsten musikken hennes gjør seg best.

Hun er også selv skikkelig glad i høsten.

– Da kan en vente på jul.

Med så mange konserter og festivaler blir det lite med tid til låtskriving. Hun har endret måten hun skriver på siden hun sjeldent har et piano tilgjengelig.

– Jeg skriver mange av tekstene på flyturer eller på hotellrom, før jeg senere får prøvd ut med instrumenter.

Før skrev hun alltid med et instrument til stede.

Inspirasjon til låtene finner hun i mennesker. Ikke bare seg selv, men alle hun ser rundt seg. I tillegg er naturen, og særlig skogen og hjort, en stor inspirasjonskilde.

– Du føler noe spesielt når du får små, personlige opplevelser med dyr. Det blir noe helt eget og personlig.

Framover, bortover, oppover

Mens vi er ute på båten og snakker ropes det «Vi elsker deg Aurora!» fra elvekanten. Hun blir litt brydd, men setter veldig pris på oppmerksomheten.

– Det er ikke ofte jeg får høre slik.

Aurora forteller at karrieren fram til nå har «skutt framover, bortover eller oppover». Om karrieren fortsetter slik er det ikke godt å si hvor hun ender opp. Det er i alle fall liten tvil om hvor du burde være 14. november.

Følg med på dusken.no for videoopptak fra turen på elva med Aurora.

Poprockerne i Trondheimsbaserte Catching Cooper. Fra venstre: Jo Tran, Kristian Dahl Bergsland, Sigurd Nermoen og Robin Araya.

Uetablerte folk med lite penger og store drømmer

Læringskurven har vært bratt for poprockerne i Catching Cooper. Nå er de endelig klare med sin første offisielle singel.

TEKST: VANJA THRONÆS FOTO: EIRIK ÅSHEIM

– Jeg og Jo starta et coverband sammen da vi gikk på Trøndertun. Så fikk vi med oss Sigurd, som gikk i klassen vår, og Robin som jeg kjente fra ungdomsskolen, forteller vokalist Kristiaan Dahl Bergsland fra snart singelaktuelle Catching Cooper.

Selv om guttene har spilt sammen i et par år, er det først nå i høst de slipper en offisiell låt. Alle er tidligere Dragvoll-studenter, og har vært flittige brukere av de gamle garderobebyggene, nå øving-slokaler, på campus. Nå skal de ut på turné, og den 10. september blir det slippfest for låta «Radio» på Familien.

– Målet med turneen er at vi skal bygge opp en slags forventning, at nye mennesker skal bli interessert i å følge oss, sier trommis Sigurd Nermoen. – Vi har hatt noen hektiske uker nå, hvor vi har tatt oss fri fra alt og øvd og planlagt denne turneen.

Bandmedlemmene gjør alt det administrative selv og innrømmer at det har vært en bratt læringskurve. Inntil nylig var også alt det musikalske selvgjort og det er derfor de har valgt å kalle «Radio» sin første «offisielle» singel. En låt de selv sier har hatt en lang reise.

– Den ble skrevet for en god stund siden, på et tidspunkt hvor vi visste veldig lite om musikkbransjen. Vi har vært innom flere studioer, men det var først da vi ble kjent med Conor Patrick her i Trondheim at

alt stemte overens med det lydbildet vi hadde i hodet, forteller Sigurd.

Lenge var problemet at ulike produsenter hadde forskjellige meninger om hvilken musikalsk retning guttene burde følge.

– Vi har lært mye om å stå for det vi vil. Vi sier ikke at vi vet alt, men at vi har en visjon for musikken vår. Vi er heldige som kan stå sammen om dette når bransjefolk forsøker å guide oss i ulike retninger.

Sikter høyt og gjennomtenkt

Samtidig som målene er å spille på store arenaer for mange mennesker og slå gjennom internasjonalt, så har de lagt en nøye planlagt framdriftsplan. Både mål og delmål er formulert i en tidsplan, men de er også klare på at det viktig å kjenne på de gode opplevelsene.

– Vi planlegger å slippe tre singler i høst, og sammen med turneen håper vi at det kan skape litt interesse. Det er ganske kvantifiserbare mål, men vi er nok alle enige om at den største drømmen er det øyeblikket musikken vår rører andre, at den på en eller annen måte blir en del av andres liv, forteller Sigurd.

Etter at singelen er sluppet er det neste målet å få ut potensialet i låta, å få den ut på radio slik at nye ører legger merke til den. Dette skal skje paral-

lelt med turnévirkosheten. Utover dette skal bandet også fullføre produksjonen av en musikkvideo.

– Låtene våre handler mye om selvrealisering. Den røde tråden er kanskje det ungdommelige synet på livet. Vi er unge, uetablerte folk med lite penger og store drømmer, mener Sigurd.

Etter litt prøving og feiling har gutta bygget seg opp både musikalsk og administrativ kunnskap.

De nyter godt av Trondheims store musikkmiljø, men spillejobber kan også innebære noen turer utenom allfarvei, som kan være like så trivelige som spillejobber i de store byene. En konsert i Atna er friskt i minnet.

– Jeg tror jeg hadde sett for meg en slags utefestival før vi kom dit, men det viste seg å bare være et telt i en bakgård, forteller bassist Robin Araya.

– Likevel var det mange mennesker som dukket opp, vi fikk servert god mat og ble vist rundt på bryggeriet av ordføreren.

At det har vært en av de fineste spillejobbene de har hatt, er de alle enige i, men så var jo nachspielet ganske minneverdig også.

– Nachspiel i et stabbur med Kate Guldbrandsen og innegrilling. Det var ganske legendarisk, forteller Kristian med et glis. **UD**

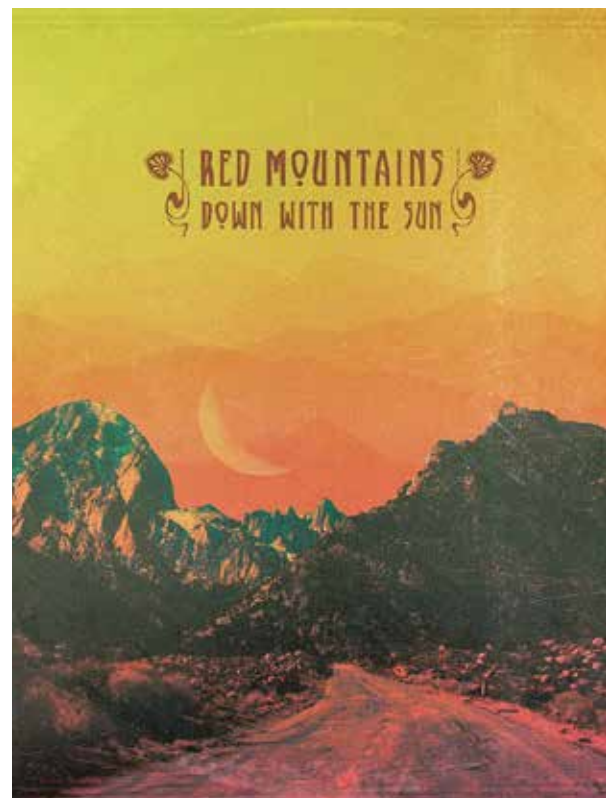
ALBUMANMELDELSER

VERDENSROMMET - VERDENSROMMET

Kan dere drite i å snøvle sånn

Jeg hører lite av hva de synger, men hvis tekstene bare handler om å ta bilder med engangskamera er det kanskje like greit. Hvordan kan man lage så generisk indie-pop uten å skamme seg? Er det fordi det er laget som soundtrack til en yoghurtreklame? Overkill lydproduksjon er tydeligvis prioritert foran faktisk innhold, og det lille fnugget av kreativitet drukner i en tykk, grå sky av romklang. Å referere til enkeltlåter akter jeg å unngå fordi jeg med det ville hevdet at albumet har en variasjon i kvalitet og uttrykk. Jeg finner det utfordrende å anmelde fordi jeg glemmer låtene samtidig som jeg hører på dem, og dermed ikke kan være sikker på at denne musikken engang eksisterer. Jeg driter i hvor fjerne og frigjorte de er, jeg har ingen interesse av denne degenererte Tame Impala-møkka.

Tekst: Ludvig Furu

RED MOUNTAINS - DOWN WITH THE SUN

Et utrolig finslipt album fra et ferskt stoner-band

Trondheimsbandet Red Mountains' debutalbum tapper inspirasjon direkte fra stoner rockens rike årer, og resultatet er et av de bedre albumene innenfor sjangeren på flere år. Å spille stoner rock åpner for muligheten til å foreta litt flytende overganger til psykedelisk rock og mer tradisjonell hardrock, og gutta i Red Mountains gjør dette med glede.

Åpningsriffet på låta «Six Hands» er seigt og tungt, men her ønsker man det ikke på noen annen måte. Vokalen går fra å være nesten hviskende og hes, til noe som høres ut som Mastodon-vokalist Troy Sanders' ukjente tvilling på refreng. Bandet er i en klasse for seg selv når det kommer til å lage tunge, fengende hooks. Refreng på «Six Hands» er et ypperlig eksempel på dette. De harde riffene byttes ut med en mer melodios, mindre intens spillestil med åpne, effektpregede akkorder.

Singelen «Sun» er neste låt ut, og åpner med et fantastisk stoner-riff. Det er nesten som man kan kjenne ørkensanda i kjeften mens låta sakte, men sikkert kverner seg fremover. Godt hjulpet av de hamrende trommene og den buldrende bassen. Etter en del partier av varierende intensitet beveger låta seg inn i et mer psykedelisk

preget territorium. Skitten effektfylt lyd, dronepreg over riffet og en jævlige gitar solo gjør dette til en helhetlig, komplett, psykedelisk rockelåt.

«Rodents» har et litt mer tradisjonelt hardrockpreg med hurtiggående, bluesinspirerte riff og høyt tempo, men dette endrer seg halvveis ut i låta. Da kommer stoner-preg til bake for fullt. På «Sleepy Desert» Blues tar bandet seg store friheter. Låta arter seg nesten som en lang jamsession, i samme løype som bandet har etablert til nå, om enn litt mer «trippy» og søkende. Denne «trippy» følelsen tar de fullt ut omtrent halvveis i «Silver Grey Sky», som i tillegg inneholder en imponerende mengde forskjellige typer rock som bandet sveiser sammen med bra resultat.

Albumet kommer i mål med «Moral Panic», som returnerer til mer klassisk stoner rock. Oppbygningen her er fenomenal, og låta avslutter knallsterkt, med alle kanonene på dekk. Red Mountains sprenger ingen musikalske grenser, men blander kjente sjangre sammen på en måte man ikke hører til vanlig. Et fjellstøtt debutalbum!

Tekst: Håkon Pedersen

SHORT SKIRTS - FAMILY VALUES

Målbevisst og ryddig punkrock

Short Skirts spiller punkrock med en fornemmelse av 60-tallets befriende og bekymringsløse musikk. Vokalist Espen Ruttenborg Svendsen leverer en enorm energi og tvinger oss til å trampe takten i tråd med tempo. Ofte ropes refrengene høyt ut i unison, noe som gir en god følelse av at bandet genuint koser seg med sitt musikalske arbeid.

Første spor på *Family Values* er en kort instrumentallåt som gir god innsikt i hva som bør forventes videre. Den veileder og vender øret slik at vi får en interesse for musikkens videre progresjon. «All Sliced Up» er albumets påfølgende spor, og den appellerer veldig med sin energiske fremdrift. Låta beviser hvor samkjørt Short Skirts er som band.

Tredje spor, «I Like It Short» er uten tvil albumets beste låt. I versene pumper bassen, mens gitarene bryter inn med glødende stramme, melodiske fraser. Frasene blir tydelige og

nydelige etter hvert som de kommer mellom vokalistens tekst i verset. Låta sjarmerer med en munter tekst som handler om hvor fornøyet bandet synes det er med korte skjørt. Denne låta er definitivt en favoritt og er nok herlig live.

Videre er albumet en pur behagelig opplevelse. Gitorsoloen på «Long John» har akkurat den edgen som trengs for å ikke falle inn i gitarsolohistoriens klisjeeverden. Soloen virker svært forfriskende, samtidig som den antyder amatørmessig selvooplært spilling, selv om dette egentlig bidrar til den autentiske følelsen til Short Skirts.

Låta «Silly Love Song» er albumets bom og burde være ekskludert fra plata. Her er det ingen oppfinnsomhet og musikken låter tam og oppbrukt. Heldigvis er dette den eneste skuffelsen Short Skirts leverer på albumet.

Tekst: Are Furubotn

– Dette er mye bedre enn en fyllefest

Togafesten kvelden før stoppet ikke fadderbarna ved HiST fra å møte opp til årets festningsleker. Målet var å bli enda bedre kjent gjennom idrett og lek.

TEKST OG FOTO: TRINE SELLE

IDRETTSGLEDE: Quak bruker idrett og lek for at fadderbarna skal bli kjent på en annen måte.

Idrettsglede og samhold sto i fokus da fadderuka Quak ved HiST arrangerte årets festningsleker. Med været på sin side hadde arrangementet hele 80 påmeldte lag i volleyballturneringen, og 64 lag som skulle kjempe om heder og ære på fotballbanen. De som ikke fikk plass på hovedturneringene møtte opp for å heie og delta på andre aktiviteter.

Idretten skaper samhold

På banen var det ikke kun fokus på å vinne, men også å knytte sterkere bånd med faddergruppen. Fadderbarn Laila Kjærvik mener man blir fort kjent med hverandre gjennom lagarbeid og aktivitet.

– Jeg tror man blir samlet av konkurranseinstinktet i gruppa, sier Kjærvik

Leder Steinar Asklund i Quak tror det å jobbe mot et felles mål skaper samhold og vennskap.

– Alle har lyst til å vinne og man blir glad på andre sine vegne når de scorer mål, sier han.

Camilla Nilsen er en av fadderne som oppfordret gruppen sin til å delta på arrangementet. Hun mener

idretten lar studentene bli kjent på en annen måte.

– Jeg husker i fjor fra volleyballbanen at man fort lærer hverandres navn i stressa situasjoner. Man tør mer på banen og blir kjent uten alkoholen, sier hun.

Sosial uten alkohol

Både faddere og fadderbarn mener det er viktig med alkoholfrie arrangementer i en fadderuke som ellers er preget av drikking. Programansvarlig Camilla Pande i Quak sier at de arrangerer lekene for å bidra til det sosiale uten fokus på alkohol.

– På banen får man vist seg fram på en annen måte, det skaper bedre forhold enn de som skapes ved å kun møtes på vors, sier hun.

Asklund forteller at det i Quak sine vedtekter står at alkohol ikke skal være det sentrale i sosialiseringen. Fadderbarn Simon Kleppe er en av de som setter pris på dette.

– Dette er mye bedre enn en fyllefest, man trenger ikke alkohol for å ha det gøy, sier Kleppe.

Barnas Quak

At så mange stiller opp ved Festningen til tross for lange dager og en togafest kvelden før tror Asklund handler mye om faddernes innsats.

– Fadderne bringer videre sine gode erfaringer, også er vi jo selvsagt veldig heldige med været, sier han.

For Asklund er det viktig at alle får muligheten til å være med og skape minner, derfor hadde de lagt til rette for at studenter kunne ta med barn til festningen. Barnehagelærerutdanninga på DMMH var til stede for å hjelpe til og organisere aktiviteter for de minste.

– Enkelte studenter har barn, og får her muligheten til å møte andre i samme situasjon. Noen kan heller ikke delta på ting fordi de må passe barna, men her kan de ta dem med, sier han.

SPORTSKALENDER

27. AUGUST

Rosenborg – Steaua Bucuresti, Europa League playoff. Lerkendal Stadion kl 20.

29. AUGUST

NTNUI cup, rugby, Lademoen Idrettspark

28.-30. AUGUST

Midt-Norsk mesterskap i orientering, Orkdal

8. SEPTEMBER

Rosenborg 2 – NTNUI, fotball. SalMarbanen kl 19.30

Tidlig krøkes

ROLF MARTIN KREY

Journalist

SPORTSKOMMENTAR

Som femåring fikk jeg mitt første møte med Lerkendal. Det er en første gang for alt. Enten det er kysset på barneskolen, turen til rektor, eller kanskje noe av det gjeveste for min del: Turen til Lerkendal. Min aller første kamp var hjemmekampen 16.mai. Hvem RBK møtte er irrelevant, hva resultatet ble er enda mindre viktig. Jeg ble plassert på langsiden sammen med Ivar, en venn av familien som hadde lovt meg tur. Med knappe 120 centimeter på strøpelesten ble det noe vanskelig å få med seg kampen i mylderet av russ som hadde okkupert hele området. Heldigvis var løsningen nær!

Etter et lite kvarter var det noen russ som satte opp en europall på høykant, plasserte den ved gjerdet som skilte tribunen fra den hellige gressmatta, og jeg fikk hedersplassen. Her hadde jeg min egen kongetribune. Lukta fra gresset, tilropene fra mentor Eggen på motsatt side og nettsusen da verdens beste feilvendte spiss scoret mot Viking husker jeg enda. Fra denne tronen befestet min fotballinteresse seg. Med potteklipp

og borrelåssko, et cupfinale-skjerf fra 1977 og med Gomp-eska klistra i neven hoiet jeg RBKer framover. Jeg ropte meg hes, og ble like irritert som gamlegutta med rullingsen i munnviken. De med kvalifisert synsing fra mellomkrigstiden tok meg under vingen. Her var vi alle en del av det samme sirkuset. Jeg ble sendt i kiosken etter kaffe, kjøpte pølse og fikk vekselen hver gang den sesongen. Det var en gjensidig respekt, vi var alle svarte og hvite med adresse Brakka.

Hver gang jeg er på stadion husker jeg hvor alt begynte. Fortsatt lurer jeg på hva resultatet ble mellom RBK og Viking, men for meg er ikke det så viktig. For til syvende og sist vet jeg resultatet, jeg ble nemlig RBKer. En ekte «Troillunge» som i alle år identifiserte seg med guttegjengen som stiftet klubben for snart 100 år siden på Rosenborg.

Så jeg vil takke naboen med rottehal, Ivar og gamlingene. Takk for kampen.

TWITTER: @SPITPOSTEN

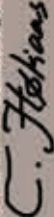
STUDENT SPILLET

Start i uke 3. **Slå termning for å starte.** Øynene på termningen hvilken tilstand du pådrar deg i fadderuka, og som du beholder gjennom hele spillet!

- 1 - Klamydia. Du kan ikke få noe sex (i semesteret. Hver gang det skjjer, rykker du to skritt tilbake.
- 2 - Herpes. Havner du på et felt med en annen, må vedkommende flytte to skritt fram.
- 3 - AIDS. Du får mye sympati og slipper unna

UKA (hopp fra uke 40 til 43), men der hvert 12. minutt og flytter tilbake til start, fortsatt med AIDS.

- 4 - UKEFølelsen. Du skjelver, og må kaste termningen to ganger hver gang. Bruk laveste verdi.
- 5 - Veganer. Hver gang du kaster termning, trekk fra én pga. proteinmangel. Veganere er traurige folk og hopper over fadderuka (gå til uke 35).
- 6 - Nynorsk. Sei ei setning på nynorsk for du kastar. Tek du til

HELT GRATIS!

SKAL DU KJØPE ELLER SELGE PENSUM?

Prøv iBok - Norges største
markeds plass for brukte
pensumbøker!

iBok